

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190

Izšla vsak dan svezor izvenredni nedelje in praznika.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25—
celo leto 13—
pol leta 650
na mesec 230

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Vprašenjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo: Kraljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 95.

Moč narodne misli med Slovenci.

»Po žrtvah, ki jih doprinasamo za narodno stvar, spoznavamo stanje svojih vrlin« je dejal poznejši italijanski ministrski predsednik Crispi v času, ko je šel z Garibaldijem osvoboditi Sicilijo iz jarma bourbonskega tirana in ko je v Palermu prevzel vodstvo provizorične vlade, je zopet povdarjal, da »samo tisti narod ima pravico do svobode in do življenja, ki se zna za svoje ideale tudi žrtvovati«.

Slovenci ne podiramo kraljevskih prestolov in ne stremimo po takih ciljih, kakor Italijani v dobi risorgimenta. Navzlic temu pa je naš boj za narodni obstanek in pogoj za nadaljnjo razvoju za nas vsaj tako važen, kakor je bilo italijansko bojevanje na zedinjenje in zato veljajo navedene Crispijeve besede v polnem obsegu tudi za nas.

A, če se po doprineseh žrtvah spozna stanje narodnih vrlin, potera napredni Slovenci lahko ponosno dvigoma glave, zakaj neutajivo je dejstvo, da doprinasajo napredni Slovenci toliko žrtv, kakor je to videti samo pri žilavih, močne narodne zavesti prešinjanih ljudstvih. Skoro bi mogli reči, da drže žrtve naprednih Slovencev vse slovenstvo pokonci.

Ze to so velike žrtve, da je mnogo ljudi med nami, ki posvečajo svoje moči in svoj čas delu za svoje narodne in politične ideale. Lahko bi te moči in ta čas porabljali v svoj prid, a raje jih žrtvujejo v občo korist, dasi je javno delovanje med Slovenci gotovo skrajno nevhvaležno in nakrpava človeku vsled slovenske temperamentnosti samo skrbi in bridke ure.

A še sijajnejše, kakor v tem, se vidi slovenska požrtvovalnost v razmeroma ogromnih darilih za najraznovrstnejše narodne namene. Kdor pozna naše gospodarske razmere, tisti se mora kar čuditi, kako ljudje radega srca žrtvujejo kolikor je mogoče. V tem ne tiči nič samohvale, kakaj to priča jasno na pr. usoda Rosgerjevega sklada. Nemci v Avstriji so gotovo bogati ljudje in je med njimi več ljudi, ki imajo prav lepo premoženje, kakor pa je nas Slovencev vseh skupaj. A ta bogati narod pri vsi svoji nacionalni zagriženosti še vedno ni mogel dveh milijonov kron skupaj spraviti. A s tem še ni vse povedano. Nemec je skoro desetkrat več kakor nas in desetkrat so bogatejši — morali bi torej spraviti skupaj vsaj deset milijonov za vsakih stotisoč, ki jih žrtvujemo Slovenci. A to je izključeno, popolnoma izključeno. Nemec je sicer nacionalen, a v tem smislu, da sovraži druge narode; tiste presrčne ljubezni za svojo narodnost, tiste vneme in tiste ga elana, kakor Slovenec, pa ne pozna.

Stanje narodne misli med Slovenci se zrcali v tem, koliko žrtvujejo za narodne namene, in po teh žrtvah sodeč je očitno, da je to stanje visoko. Res, da velik del naroda, tisti, ki stoji pod klerikalnim vplivom, za strogo nacionalne stvari ničesar ne žrtvuje, toda upati je po vsi pravici, da prešine polagoma tudi te kroge narodna zavest in da užge v njihovih srcih plamen tolike rodoljubnosti, da ne bodo samo izpolnjevali narodne dolžnosti, marveč za narodno stvar deprimasali tudi žrtve.

Danes so skoro samo naprednjaki tisti, ki polagajo svoja darila na domovinski altar. Vse naše narodne, kulturne in socialne organizacije živijo ob teh žrtvah. To je uspeh tistih, ki si takorekoč pritrjavajo od ust, da morejo pomagati dobri stvari, in uspeh tistih, ki se živijo v srečnejših razmerah vedno zavedajo, da imajo napram svojemu narodu enake dolžnosti, kakor sin napram svoji materi.

Dobe se pa tudi izredni močje v katerih je ljubezen do naroda tako razvita, tako goreča, da jih prevzema popolnoma. Franc Kotnik, Viljem Polak in Karel Kotnik so bili taki močje. To so bili močje, v katerih so bile slovenske vrline razvite do popolnosti.

Velikanska pomoč, ki jo je Karel Kotnik naklonil slovenskemu narodu s svojim volilom, bo rodila tisočeren sad; to dario je pravi blagoslov za slovenski narod.

Nič manjša, kakor pozitivna korist tega ogromnega volila, je njega moralni uspeh. V tisoč in tisoč srcih je užgala Kotnikova velikodušnost nova upanja, tisočim in tisočim je dala novega poguma, in podela je nebroj ljudem, da bi bili vredni narodni bratje umrlega dobrotnika. Ginjenost, ki je zavladala na pr. v Ljubljani nad Kotnikovo krajevsko darežljivostjo, se sploh ne da popisati.

ti. V mnogih hišah so hvaležnega srca zanj molili.

Tudi v tej ginjenosti in hvaležnosti je nekaj veselejšega, saj je izraz goreče ljubezni do slovenskega naroda, priča, kako živa je narodna misel.

Veselo je, da to tudi drugod priznavajo. Tako piše reški »Novi List«:

U žilavoj borbi bratskega slovenskega naroda izbijajo od časa do časa ili pojavi pravog heroizma ili nenadkriljivog domoljublja, na koje sa zavidošću gledaju druga slavenska plemena. Nešto neobičajno, ali tako u malenom narodu, koji je obkrožen s toliko neprijatelja a imade ih i u svojoj sredini, treba da bude Slovenci, po svojim domoljubnim, nacionalnim vrlinama i po požrtvovnosti i ustrajnosti borbe za svoj narod, treći su u grupi najaktivnijih slavenskih plemena, u grupi Čeha, Bugara i Slovenceva. Ovih dana imademo opet prilike da gledamo nenadkriljiv primer domoljublja, koji gotovo sve iznenadjuje, u Kranjskoj, na Verdu pri Vrhniku umro je prekršitelj Karel Kotnik, mlad čovek, u 34. godini svog života, tvorničar i veleposjednik, koji je Družbi sv. Cirila i Metoda ostavio pol milijuna kruna. Taj golem dar došao je baš u času, kad je klerikalna družba biskupa Jegliča poduzela najodurniju kampanju protiv obstanaka toga društva.

Te besede hrvatskega lista potrjujejo, kar smo pisali zgoraj. To je vzrok, da smo jih navedli, kajti dobro je, če ne vidimo samo slabe strani, nego se zavedamo tudi svojih dobrih lastnosti. To je koristno, že da si jih utrdimo. Kolikor večja bo namreč naša požrtvovalnost, toliko večji bodo uspehi narodnega dela. Dokler bomo tako radi žrtvovali za narodne namene, se nam ni bati ničesar. Ze Goethe je vedel: Das Tüchtige, wenn's wahrhaft ist, wirkt über alle Zeiten hinaus.

Celovski „Mir“ nekdanj in danes.

Gospodje, ki vodijo danes »Mir« in politiko koroških Slovencev, so se izmed obmejnih Slovencev edini pridružili »Slovenčev« izdajalski gibanju proti naši edini obrambni družbi sv. Cirila in Metoda.

Kaj takega bi bili najmanj pričakovali iz Koroške, kjer morajo vedeti, koliko je storila družba za koroško slovenstvo in koliko pomoči še imajo pričakovati od nje.

Tedaj tudi »Mir« ne pozna več družbe sv. Cirila in Metoda, temuč ima za njo le psovko »Cirilmetodarija«. »Mir« piše, da »koroški Slovenci od zadnje jeseniške skupščine imajo najmanj povoda, vnetati se za družbo, ki je na jesenice povabila koroške zastopnike, da jih je tam kruto žalila?«

Družba je res povabila zastopnike koroških podružnic na glavno skupščino, toda kdo je govoril in izžival kot zastopniki koroških Slovencev? Dr. Arnež, urednik »Slovenčev«, ki sploh nista bila člana nobene podružnice in župnik Račun, ki je bil že predsednik lastnega, proti družbi sv. C. in M. ustanovljenega »Solskega društva«. In kako so nastopili ti koroški zastopniki? Spominjamo se le na izjavajoče besede župnika dr. Arnežja, ki je izjavil, da koroški voditelji ne bodo mirovali poprej, dokler ne spravijo vseh organizacij, tedaj tudi naše šolske obrambe v enoten, t. j. klerikalni duh. Kdo je izžival in kdo je bil kruto žaljen.

»Mir« piše, da morajo biti koroški Slovenci zoper družbo, ker toži družbin tajnik g. Berce »Mirovega« urednika. Ali so bili tudi tukaj kruto žaljeni koroški zastopniki. Ako dolgojezični »Mirov« urednik napada na časti privatnika, ki je slučajno našinec in družbin urednik, ali bi moral ta v blagor koroškega slovenstva mirno požreti psovke? Ali ste gospodje v Celovcu uvideli krivico ter jo poravnali? Ako bi tožitelji obrekljivec pri »Miru« tudi res tiral v luknjo, česar pa gotovo nima v mislih, bi zaradi tega pravi rodoljubi na Koroškem ne smeli biti hudi na tožitelja, še manj pa na družbo.

Družba ni nad koroškim slovenstvom ničesar zagražila, zato ji tudi ni treba dajati zadoščanja, pač pa so jo žalili psevdovoditelji koroških Slovencev v zahvalo za njen mnogoletni trud.

Bili so časi, ko so se koroški Slovenci, tudi takozvani klerikalni, častno razlikovali od strupenih sostrankarjev na Kranjskem. Ko se je leta 1892 izvršil na I. kat. shodu znani prvi ostudni napad na družbo, bili so koroški Slovenci, največ du-

hovniki med prvimi, ki so napad najodločneje obsojali. Še se hranijo brzjavke s podpisi, katerih obelodanitev bi bila marsikomu neljuba. Pomislite le, kdo je vse podpisal brzjavko, ki je bila odana v Celovcu dne 3./9. 1892 ter se je glasila: »Slava vrlenu in dičenemu zagovorniku prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda. Slava družbi in nje vzornemu odboru (Dr. Šusteršič je rekel na kat. shodu, da je odbor v rokah slovenskih liberalcev). Naj se na tršaš obrekovanja in preganjanja najnovjših narodnih nasprotnikov (dr. Šusteršič, dr. Pavlica in dr.) Narod slovenski ima na svoji strani.« — Lo Črne je brzjavil duhovnik: »S krvavim srem obsojamo nesrametni, na kat. shodu v Ljubljani storjeni napad na velezaslužno in prekoristno družbo sv. Cirila in Metoda, edino našo zaslombo in rešiteljico. Proč s hinavci in klevetniki!« — Podobne obsodbe so prišle še iz Pliberka, Borovlj, Beljaka itd.

Celovski »Mir« pa je pisal dne 10. septembra 1892 med drugim o napadu na družbo: »Mnogi izmed udeležencev pa tudi obžalujemo, da se nekaterniki v svoji strasti na kat. shodu kar naravnost pobijali narodnost ter se hudovali celo nad družbo sv. Cirila in Metoda, ki vendar blagorono deluje in nam je povsod tolike potrebna... Družba sama se dosedaj še ni nikjer kaj pregrešila. Nje skupni odbor pa deluje pridno, pošteno in vestno. Za nas koroške Slovence je družba sv. Cirila in Metoda velikega pomena in si tedaj stesimo v dolžnost, jo tu javno zagovarjati.«

Lastnik in izdajatelj »Mira« je bil takrat kot danes, a družba je od takrat ustanovila svojo šolo v St. Rupertu pri Velikovcu (l. 1896.) ter najmanj podesetorila svoje izdatke za Koroško. In vendar si »Mir« danes ne šteje več v dolžnost, jo zagovarjati, temuč jo obrekovati in psovati s »Cirilmetodarijo«. Nesrečna strast kranjskega klerikalizma! Kdo bo trpel vso maščevalnost.

Značilna je pohvala družbe in obsodba gonje proti njej v pisnih, ki jih je spisal letos v »Edinosti« znani koroški rodoljub. Ta piše: »Veseli pojavi so bili za koroške Slovence C. M. podružnice. Naloga, ki jim je bila poverjena, ni bila lahka. Treba je bilo zbuditi ljudstvo in mu pokazati, kako kvarne so koroške šole slovenski mladini.«... »Priznati se mora,

LISTEK.

Pravi in lažifakir.

Vzročna prilika.

Bilo je na Jutrovem, mesto ob velikem Evfratu, ljudje, ki so verovali v proroka.

Množica se je valila svetniku naproti, najljubšemu Allahu med vsemi fakiri, kar jih je kdaj mililo pred Kabo. In ko je po prašni cesti pripihal tujec, romarski turban na glavi, oblačila raztrgana, se je vrgel narod pred njim na zemljo:

»Blagoslovi nas!«

In že je romar svečano dvignil roke.

»Ne verjemite mu!« je tisti hip zaklical star mož s plemenitim črtami lica, ki se je mahoma pojavil med oblaki prahu. »Ne verjemite razbojniku, ne žalite proroka! Ta človek me je napadel v puščavi, pobil me na tla ter mi uropal znamenja svetosti, da ukani Allaha za češčenje, ki čaka Boga po njegovem služabniku!«

»Lažeš!« je kriknil prvi prišlec. »Ubijte ga, Boga je preklinjal!«

In prehufo sta se sprla svetnika, pravi in lažifakir, in ker se je množica vmešavala ter čimdalje bolj pretila novodošlecem, so jih naposled ustavili duhovni, rekoči:

»Ne prepirajte se, zakaj besede

niso dokazi; le v delih je pravo pričevanje. Kdor izmed vaju je pravi svetnik, naj dokaže s čudežem; Allah je velik in mu bo pomagal!«

In posvetovali so se s sodniki ter vprašali starčka:

»Kaj hočeš storiti v dokaz, da si poslanec božji?«

»Allah je velik, on bo pričal za svojega služabnika. Glejte to mestno obzidje, sedem sežnjev debelo, iz tridih štirjakov zgrajeno. Pomozi mi Allah, da ga prodrem s to svojo glavo, ne da bi se poškodoval.«

»Sklenjeno je,« so dejali sodniki, »da bodi tisti, ki ga preizkuša, pokaže lažnivec, sedem dni mučen do smrti. In ti, so se obrnili k prvemu prišlecem, ali si upaš tvegati preizkušnjo?«

Roparja je oblila mrzla polt, in dejal je sam pri sebi:

»Pravi fakir bo storil čudež, mene pa bodo mučili do smrti. Nagla smrt je boljša od dolge muke. — Kaj-pa morem.« je vzkliknil sodnikom, »in prvi hočem poizkusiti, ker sem prvi prišel.«

Zdirjal je proti zidu, treščil vanj in obležal z razbito glavo.

»Lažnivec je bil!« je zaoril narod poln strmenja ter hvalil pravega svetnika božjega. »Pozdravljen med nami, ti pravi poslanec Allahov!«

Stari, pobožni fakir se je razveselil ter blagoslovil narod, rekoč:

»Allah je velik, in blažen, kdor veruje njegovemu hlapcu. Vi ste ve-

rovali; naj vas poplača in vam pokaže čudež in resnico!«

Trupe pa so se bale za glavo fakirjevo in niso hotele dovoliti, da bi treskal z njo v debeli zid.

Ali on je dejal:

»Enostavno je jedro najglobljih skrivnosti. Resnično, povem vam: ako se glava razbije ob zidu, je imel kamen prav, in glava je bila kriva; ako pa se zdrobi zid pred čelom, je imelo čelo prav, in stena je bila laž. Zakaj, Allah je ljudi zato opremil z glavami, da bi prišel vsakateri s svojo skozi svoj zid. Vera pa je tista, ki dela iz Ničesar — Resnico, kakor nevera iz Nebesa — Laž.«

Prekrižal je roke na prsih, naklonil se proti Mekki, nato se je zagugal proti zidu iz debelih štirjakov; in glejte, stena je razprhnila kakor megla, in Fakir je prišel zdrav in vesel na drugo stran ter se pokazal vernikom z višine porušenega zida.

»Allah je velik, in ti si resnično poslanec njegov!« je strmel narod in glasno hvalil proroka. Pravi svetnik pa je izpregovoril v svoji radosti:

»Poslušajte me, verniki Allaha! Veroval sem vanj, zato je bil navzoč in mi je pomagal; če nisem veroval, tudi on ne bi bil navzoč. Torej je Allah tu po sili moje vere, in slava temu Allahu, sinu vere moje, da je bila glava služabnika božjega trša od vašega zidu! Če pa je bila moja glava le s pomočjo tega edinega Allaha trša od kamenja, je laž ali vvedini Allah ali zid, ki sem ga predrl v nje-

govem imenu: Saj veste vsi, da je človeška glava zmerom mehkejša od zidanih sten. Vi pa ste videli vsi, kako je bil Allah med nami, v čudežu, ki ga je storil nad menoj. Resnično vam torej povem, o verniki Allaha, ta stena je laž; stena ni stala, in ne stoji, in ne bo nikdar stala, dokler je Allah velik in njegovo ljudstvo verno. Blagor mu, kdor razume nauk; kdor ga ne razume, naj prosí za razsvetljenje.«

In glejte, množica je zijala in ni razumela svetnikovih besed. Vstalo je mrmranje in divji klici, in kmalu je tulila vsa drhal:

»Norec je, ki govori te besede! Obsedenec, je copral s satanovo pomočjo in umoril pravega fakirja. Ne on, ki govori, marveč mrtvi je bil resnični poslanec Allahov!«

Tako so pričali, in ko se bes naroda ni dal več krotiti, so kamenjali služabnika božjega. Pobili so ga s težkimi skalami, in psi so požrli njegovo truplo.

Drugi dan pa so pokopali roparja na posvečenem mestu ter mu postavili spomenik, da bi mogli verniki romati k njegovemu grobu čez stoletje. In luknjo v zidu so zadelali z molitvami in zarotbami.

In resnično, Allah je velik: luknja v zidu se je zaprla in se ni več odprla, in tudi svetnika ni bilo več v tisto mesto, da bi razbijal stene s modro glavo.

Vladimir Levstik.

Svobodna.

Spisal Ivo Trošt.

(Konec.)

Nesrečna sta bila oba.

Da, da: veder Napoli, poi Mori. Gledala sta mladostno srečo same skozi varljivo steklo, a sedaj seza na mesto sreče smrt.

Smrt pride pregodaj, naj pride kadarkoli, si je mislila Marica. Ni se ji hotelo kar tako le v hladni grob, kakor če zaženeš kito cvetja v blato. Gledati je hotela in še vživati žarke božjega solnca v polni meri. Ali je tako mlada, nemirna, vsa kipeča, da trpi priklenjena na tega-le mrtveca? Ne, ne. Narava neče tega in narava je — božji glas, zakon, ki velja več kot človeški. Skrijte se vsi posvetni Kodeksi!

Zahotelo se ji je po življenju. Vaščanom je ugajala mlada gošpa vsled svoje živahnosti in odkritosrčnosti. Prav nič ni skrivala svoje nesreče. Zato so si šepetale sosede: ta-le bo mlada vdova, pa kmalu dobila drugega; ona neče vedeti, kaj je dolga.

Sosede se niso motile kakor samo za čas, kdaj dobi gosja Pavličeva drugega moža.

V širni vasi je imel trgovino in gostilno mlad mož Ivan Pegan. Lep, krepak mladenič se nad tridesetih pomladi, toda svež in živ kot makov cvet. Tudi on je više cenil svobodo

da so podružnice zasejale dosti semen. Poleg tega živahnega gibanja smo pridobili tudi prvo družbeno šolo v St. Rupertu pri Velikoven. Kakšnega pomena je ta šola za Slovence iz velikovške okolice, a tudi iz drugih krajev dežele, je znano vsakemu rodoljubu. — Potem govori pisec o sporu na skupščini v Boh. Bistrici ter piše: »Vnel se je torej prepričanje prav po slovenski šegi. Postajal je vedno hujši in privrženci S. L. S. so začeli razpuščati podružnice na Koroškem in tudi na Štajerskem in so na ta način pričeli zopet podirati itak že slaba zidove mlade slovenske trdnjave. Videli smo, kako fanatični so bili — in so še sedaj nekateri gospodje; če ne gre vse po njih volji, potem rajši ničesar ne delajo, ali pa nasprotujejo v veliko škodo narodu in v veselje nasprotnikov. Vidi se, da imamo preveč ljudi, ki jim gre samo za njihovo veljavo — samo za to, da igrajo častno vlogo na prvem mestu. Da so v obrambnih društvih, zlasti v šolskih društvih, dela za rešitev naše nade, naše bodočnosti, to bi moral izprevideti vsakdo. S. L. S. na Kranjskem, ki hoče biti glavna stranka na Slovenskem, nima do danes še nobene obrambne organizacije, da celo nasprotuje delovanju C. in M. družbe. To je slovenski narodni škandal, škandal posebno, če se oziramo na Korošče, ki odhajajo dan za dnem, eden za drugim v nemško klavnico.«

Kako pač ta idealni koroški rodoljub naziva danes škandal, da so se voditelji koroških Slovencev v svojem glasilu »Miru« pridružili v napad na družbo zloglasnemu »Slovenec« ter s tem odobrili »Slovenec« izjavo, da je družba sv. C. in M. protinarodna in strup za narodno idejo?

Iz Hrušice pri Ljubljani.

Stara pesem, nič novega ne bodo povedale te-le vrste. Vendar naj služijo v drastičen dokaz takozvanemu kulturnemu pozitivizmu naše klerikalne stranke. Kot povsod, tako je pričela tudi v Hrušici svoje delo v izobraževalnem društvu. Na čelu tega seveda strogo nepolitičnega društva stoji vedno lojalni, nezmotljivi, obče priljubljeni, nad vse čislani božji namestnik — gospod kaplan.

Gotovo je, da mi nebi odgovarjali, oz. protestirali proti delu, ki se vrši med ljudstvom. Načela naša so in ostanejo posvečena delu med narodom; naša kulturna stremeljenja leže ravno v ideji, dvigati tisto maso ljudi, ki brez načel in brez spoznanja in pojmovanja svojega jaz ječi pod težo vsakdanjih skrbi in ki se ne upa dvigniti očesa višje, kot mu to predpisuje skozi stoletja tlačenja in trpinčenja skoro udušena samozavest. Mi le pozdravljamo tako delo in naj se vrši tudi v klerikalnih izobraževalnih društvih v še tako velikem sovravštvu do vsega naprednega. Saj ljudstvo nas pozna, ono ve, da smo poštenjaki, ono ve, da ne iščemo osebnih koristi med njim. Ali pa ve to o vas?

Koliko gnilega in smradljivega se je že zvelklo iz vaših vrst na dan. Ali mislite, da vam zaupa ljudstvo? Vprašajte se sami g. Petrič.

Toda k stvari. Preteklo nedeljo je imelo novo ustanovljeno izobraževalno društvo svoj sestanek. Na tem sestanku sta govorila kaplan Petrič in znani protigigant Ciril - Metodove družbe iz uredništva »Slovenca«. Kaplan Petrič, ki je ustanovitelj

(menda radi tega, ker ga njegova pleča že opominja, na kak dekanski sedež ali morda na ravnokar razpisano mesto župnika na Igu) je prišel svoj duhoviti in kulturno pomenljivi govor z udrihanjem in bičanjem vsega naprednega. Zaničeval in aramotil je družbo sv. C. in M., povedal, da je družba le liberalni privrsek, ki širi liberalne ideje po Slovenskem. Svoje velevalno vpitje je končal z vzklikom, ki mu je gotovo prišel iz duše: — nas — pa le ne bo budič vzeli! Drugi govornik je bil v milih in pobožnih besedah očrtal pomen izobraževalnega društva. Potem je pa prišel razgovor na petje. Toda, ker ni bilo učitelja petja, katerega je baje izgubil voznik z voza in katerega najbrže sploh dobiti ne morejo, ker se je ponujalo pevovodstvo nekemu mlademu naprednemu učitelju, ki je pa vodstvo odklonil, se je morala ta točka dnevnega reda izpustiti. Toda to je bil le uvod, važnejše pride. Prosta zabava, ki se je pričela sedaj v znamenju skladbe Korbarjeve rebulice, je hitro razgrela že itak razburjene glave. Nahujskani in od rebulice pijani čuki so se pričeli pripraviti, kar se je nadaljevalo tudi na cesti. Žalostno dejstvo je to, da so bili prisiljeni, še tisto noč odpeljati težko ranjenega mladeniča v bolnico, ki je bil dobil več škrihtov od hrabrih čukov. Več drugih pa je bilo bolj ali manj ranjenih. Takoj drugi dan je odpeljala žandarmerija več osunjenec. To-le zadnje dejstvo je tisto, kar nas ne pusti molčati. To-le zadnje leži na vaši vesti g. kaplan. Je-li to korak k napredku? Vi, ki toliko nosite abstinenco na jeziku, ki toliko govorite in se tolčete po prsih, da vam še hudič nič ne more, vi hočete biti vodnik ljudstvu, ko še nekaj fantov ne morete prepričati o škodljivosti pijančevanja in nesmiselnosti pretepanja. Pa kaj, ko bi bili to drugi fantje? Bili pa so to mladeniči, okrašen z znaki visoko letečega in ponosnega orla, fantje na katere ste tako ponosni. Povedal je g. Terseglav, da je človek pred Bogom in narodom odgovoren za zavod, ki bo vsklil iz njegovih vrst, pridejati na moram temu, da je posameznik odgovoren Slovesstvu tudi za svoja dela. Vidva, ki sta sejala prepričanje med mlado ljudstvo, ki sta tako nenormalno povzročila preten in prelivanje krvi, vaju naj bi pravični sodnik postavil pred sodišče, da bi dajala človeštvu odgovor za vaša dela.

Javorniške novice.

Velikansko agitacijo so začeli naši črni gospodje v svoje narodnoškodujoče svrhe, zato so pa začeli že zanemarjati svoje dolžnosti. Vedno gledajo le, da hitro pridejo iz cerkve. 5. m. m. se je n. pr. župniku Koširju tako mudilo, da je še na blagoslov pozabil, kar je posebno čudež razjezilo, da so se pred cerkvijo potem pridružili, češ, da jim far še zagna ne da več. Župnik noče spovedovati, če pride kaka brunna ženica, ob pravem času več ne mašuje itd. Pa vendar ne, da bi »gospodje« na stara leta, kaka pametna v glavo padla in bi začel v mraku okoli stikati. Zanaša se vse preveč na svojega kaplana. Gotovo mu bo še žal, da temu fantiču toliko zaupa!

Kakor jeseniški, tako so postali tudi naši nemurji zelo ohjestni. Čimdalje nesramnejši postajajo, posebno odkar jim nekaj mladenčev in neznajčnejšev preveč na srce piha. Najbolj veseli sta gotovo naši dve starej-

ši učiteljici in blažen se jima domenda vsak trenutek, da sta le v nemški družbi in da morete klicati z drugimi vred: »Heil und Sieg!« Mi starši gotovo svojih otrok ne bomo do neupali, da bi namduraki učiteljici že v rani mladosti udušili vsako narodno zavest, vsak naroden čut in ponos. Zato prav iz srca vsi želimo, da bi si šla gdt. Preve že skoro zopet »zdravja« iskat, kakor tudi gdt. Dornjavč iz srca želimo, da bi se njena skrivna želja kmalu izpolnila. Nočemo več slišati pritožb, da so vedno gospodje z modrižem pri njih na obisku ter da nas s svojimi »Heil-klicami« izživajo. Všeč ho pa tudi stanodajalcu, da ne bo imel toliko nepotrebnega ropota v svoji mirni hiši.

Jesenške novice.

Dve sveti zvezdi sta se prijavili na jeseniškem obzorju. Rešiti hočeta gnile jeseniške klerikalce pred propadom. Čujte, to sta »izvrstni« poznavelec otroške psihe g. Josef Sediak in »Slovenec« »farovski koštar« g. Leo Pibrontu. V sobotnem »Slovenec« »ogorčeno« obsojajo pisavo »Slovenskega Naroda«, ker se napada duhovščina. »Slovenec« je na ostuden način napadel in žalil tri učitelje, jeseniške šole in osramotil vse učitelstvo, a ti so — iz nam neznanih vzrokov — molčali. Pa ne, da bi se čutili prizadeti? Ko pa je »Slov. Narod« odgovoril v istem tonu in z istimi besedami, kar na nobenega člana učitelstva nič ne briga, najmanj pa Sediaka in Pibrontu, že sta dve ime-novani rešilni zvezdi to obsojali. G. Pibrontu so se vrgli v »Slovenec« težki očitki v obraz, a on je molčal in ni obsojal. Pač je pa obsodil, da se je na isti način napadalo duhovščino. Mora že biti v veliki zvezi z njo, ker se za njeno čast tako vneto poteguje, svojo pa s tem sam bagatelizuje.

Kolikor so nam poznane razmere na jeseniški šoli, moramo kritizirati voditelja g. Sediaka, zakaj ker vsi vemo, da se samostojno misliti ni zmožen in da je slepo orodje v Pibrontovih rokah; zato njemu tudi ne zamerimo toliko, ker ta »Izjava« v »Slovenec« ni njegova, ampak Pibrontove masti. Tega pa delamo odgovornega za vse. Nas prav iz srca veseli, da se je sam tako lepo razkrinkal in prav nič nismo nevoščljivi klerikalcem na njihovih najnovejših pridobitvi. Le toliko prosimo dobro-srčnega župnika Skubica, da naj pazi, da še njemu ne bode začel izpihivati iz žepa svetlih kronik. Mislimo, da bo še vse klerikalce po družbi teh dveh kameleonov še glava bolela. O ti nedotakljivi značaji!

Cvetke iz vrta »Naše Moči« v Jeseniških novicah. Višek vse surovosti je dosegla Gostinčarjeva »Naša Moč« v svoji zadnji številki. Čujte! »Naš jeseniški liberalizem« poginja — ta propala druhal — gnjusilo poročati njihovih svinjarij — ta falirana kompanija — ko se ti pujski izbljujejo — svinjske reve — vi svinjarski »Narodovi« dopisuni — proč s svinjskim liberalizmom — takšne propalice — menda so prilezli iz opisijskih gnezd, ki se pajdašijo s svinjskimi liberalci — na celi črti boj svinjarskemu liberalizmu, da v kratkem pogine — se bode že skrbelo, da svinje ostanejo v svinjaku. — O ti uboga kruljeva »svinjska reva«! Če nisi ti večji pujske, kot nas drugih eden na Jesenicah, tudi nič nočemo. In če bi mi odgovorili v istem tonu in z istimi besedami, kdo ve, če ne bi

»sramožljivac« gospoda Sedlak in Pibrontu ne obsojala, kakor obsoja vsa javnost. Živela katoliška podivjanost in Gostinčarjeva imuniteta!

Nr. vsak naš bi radi dosegli, da bi se s silo odstranila ona znamenita izjavna tabla, ki stoji pod zaščito c. kr. uprave dr. železnice. No, tega veselja jim ne privoščimo, ker vsi Nemci skupaj niso toliko vredni, da bi kdo umazal svoje roke nad tem in omadeževal svoje življenje. Vemo prav dobro, da skrbno pazite na dotično desko in sto maščevalnih rok bi seglo po onem, ki bi se tako daleč spozabil. Zato le čuvajte skrbno in zaradi nas lahko postavite celo kompanijo železničarjev na peron. Samo malo vprašanje nastane tu, to namreč, zakaj so plačani!!! Heil Ječmi-nek in zagrizeni Grünwald!

Neki kulturnosec je zopet začel živkati v »Grazers Tagblatt«. Ni mu povsede, da smo se začeli zanimati za švabske nakajne v jeseniški občini, da smo se zgražali, ker se v svrhu izživljanja izobešajo ščujoče table. Dalje tako samozavestno trdi, da so Jesenice že kar nemške — dass eine deutsche Gemeinde ist. — No ni še in tako hitro tudi ne bo! Ali ste čuli jeseniški klerikalci? Po vaši krivdi je v odboru tudi nekaj Nemcev! Da pa se je dotičnemu piscu v »Grazers Tagblattu« v glavi zmešalo, je pa istina, ker drugače bi se ne mogel povsneti do tako otročje »brihtne« trditve, da »Slov. Narod« državno pravdnostvo pere. Normalen gotovo tisti človek ni, ki trdi tako smešne reči. Sicer pa, kaj hočemo, čemu od pruzitega alkohola možgani zastajajo.

Malo urocal se je pa vse eno oni, ki piše v znano graško tetko. Trdi namreč, da morajo za par privandranh nemčurjev biti Jesenice na vsak način nemške in ne vemo kako, da primerja Jesenice z Gradcem. Da, da, veliko tisoč Slovencev je v Gradcu in kako so ti Slovenci zatirani, ve pač dotični dopisun sam ravno tako dobro, kakor mi. Mislimo, da je imelo izvoljeno ljudstvo pod Faraoonom mnogo večje prostosti, kakor pa Slovenci v nemških mestih. Le oni so smeli govoriti v svojem maternem jeziku, a ti. Pobijajo jih na cesti kakor psa! Živela nemška kultura!

»Matik«, drama v treh dejanjih — spisal F. Ks. Meško — se vprizori v nedeljo, dne 6. t. m. ob pol 8. zvečer v dvorani pri »Jelenu« na Savi. Gospod pisatelj se postavil na čelo svojega dela znamenito posvetev: »Materi domovini od lastne dece zaničevani«. Snov je jako lepa in primerna posebno za dokaz, kako naj ljubimo mater - domovino in kako pokvari tujina najboljše naše sinove, da postanejo renegati in odpadniki. Pri predstavi sodeluje tamburaški zbor jeseniškega »Sokola«. Kakor čujemo nameravajo naši igralci igro ponoviti dne 20. t. m. kot posebno predstavo za udeležence iz Koroškega, kateri obetajo mnogoštevilen obisk.

Hotel »Triglav« na Jesenicah je prevzel s 1. marcem g. Lovro Humer, kar je posebno pomembno za Jesenice in tudi za širšo javnost, kajti »Triglav« je edini slovenski hotel na Jesenicah. (g. Schrey namerava namreč hotel opustiti.) Opozorjamo vse na Jesenice prihajajoče Slovence, da naj logirajo v hotelu »Triglav«, kajti hotel »Kolodvor« je v nemških rokah. G. Humer je Slovenec, torej!

Izjava, katero sta podpisala Sedlak in Pibrovec, za nas nimajo pomena, ker je bila sestavljena v farov-

žu in ker je župnik omenjenima gospodoma zagrozil, da jim noče v službi škodovati, če ne podpišeta. Škoda, da ne izbaja več »Osa«! To bi se gospod šolski vodja smejal, ko bi videl aliko, kako skače fajmoštra čez palico, zadaj pa Kogej z bičem stoji! Sicer, Sedlak, prijatli smo pa še vse glih, saj vemo, da je nekdo na Jesenicah, ki je zaupnik vseh strank.

Gerent Čebulj je prepovedal po deseti uri zvečer peti. Pri nas imamo pa petelina, ki začne peti šele ob dveh po polnoči. Kaj bo z njim? Aretirati ga ne pustim, ker imam 20 kur, pri katerih ima več dela, kot Čebulj v uradu. Sicer se ga pa lahko novabi na županstvo in se mu pove, če bo še pel mu gre za glavo in bedra dobita policaja za nadzovanje nočnega nemira. — Pl. Kokošijevrh, nadzornik petelinov. — Mi —

Iz parlamenta.

Konec proračunske debate. — Nujni predlog o plovitbenih pristojbinah — 16 kilogramov petičij.

V včerajšnji seji sta pri proračunski debati govorila le še generalna govornika. Za-govornik poslanec Kunschak govori o združenju nemških strank in izjavlja, da kršč. socialci to združenje najtopleje pozdravljajo. Želi pa, da bi se koncentracija izvršila tudi na socialnem in gospodarskem polju. — Na to govori čisto na kratko proti-govornik Lewicki.

Proračun se s finančnimi zakoni vred izroči proračunskemu odseku. Sledi razprava o nujnem predlogu posl. Smrčka glede plovitbenih pristojbin na Labi. Predlagatelj stavlja sledečo resolucijo: vlada se pozivlja, da z vso odločnostjo dela na to, da se pod nobenim pogojem ne opusti po mednarodnih pogodbah z jamčene proste plovitve in da ne pritrdi pod nobenim pogojem pčiranj pristojbin na Labi, ki jih misli vpeljati Nemčija v škodo avstrijske trgovine, industrije in poljedelstva. — Minister Weiskirchner pravi, da avstrijska vlada nikdar takin stvar ne bo pritrdila. — Slednjice se sprejme nujnost predloga in tudi predlog sam.

Posl. Buković in Šusteršič sta vložila nujni predlog glede železnice od Novega mesta do hrvaške meje in od Knina do hrvaške meje. — Posl. Pittaco interpelira zaradi sezidave nove justične palače v Trstu. — Poslanec Breiter se pritožuje, da člani kabineta na interpelacije ne odgovarjajo in vprašuje, ali je predsednik zbornice pripravljen proti temu nastopiti.

Posl. Wastian je izročil 16 kg. težek svezjen petičij; te petičije se vložile razne občine na Dolenjem Avstrijskem in Štajerskem proti davku na sodavodo. Na njih je okoli milijon podpisov.

Ustavni odsek. — Pokojnine ministrov.

V ustavnem odseku so se včeraj razdelili referati med posamezne referente. Posl. Pernstorfer je dobil v roke predlog za spremembo zborovalnega in društvenega zakona. Poslanec Heilingeryu pa je bil izročen predlog, ki meri na to, da dobe ministri šele po treh letih aktivnega službovanja pokojnino. O tem predlogu se je razvila velika debata. Skoro vsi govorniki so bili proti njemu.

Občinske volitve v Zagrebu.

Pri včerajšnjih občinskih volitvah v zagrebški občinski svet je na celi čr-

mladosti kakor nasladi v zakonu. Ugajala mu je živahnost gospe Pavličeve. Ko se je nekoč ustavila delj časa s služkinjo v prodajalni, ji je naravnost izrekel svoje sožalje za-tran zapravljenosti mladosti. Oba sta se smejala in si gledala v oči.

Pozneje je došla gospa še večkrat in čisto tudi sama po to in ono malenkost v prodajalno. Vedno bolj všeč ji je bil Ivan Pegan. Vaščani so mu zavidali bogastvu, ki se mu je kar samo valilo pod streho, poleg tega so pa vendar tudi sami njemu dan za dnem znašali svoje novčice. Tuji so popraševali, zakaj se Pegan ne ženi, ko bi svojemu bogastvu pridobil še primerno nevesto tudi primerno doto; domačinom je bila pa stvar znana. Pegan je vedel, da živa lahko zakonske sladkosti brez obligatnega blagoslova, da pri tem poslu še lahko izbira, če hoče. Umel je raztegniti svojo mrežo tako spretno kakor pajek, ko lovi muhe. Prej nego se je zavedela kako in kaj je bila že njegova. Posebna naslada je bila, če se je še branila. Saj mu je to chetalo dvojni užitek, zakaj iz njegove mreže itak ni mogla nobena.

Pa bi zamenjal zlato prostost za patentovane raznoževalca človeškega rodu. Zato so — filistri. Znel se je smejeti tako sladko in nrisrčno, da so ga imele vse ženske rade — tudi gospa Pavličeva.

Ko ga je v duhu primerjala z nanol živim Makso, ki ga je ni bilo mnogo več kot sama koža, kost in

sitnost, se je naslonila in na tihem jokala. Oh, da nisem svobodna, svobodna!

»Gospa, nikar ne žalujte! Tudi svoboda še dosežete«, jo je težil Pegan in zadovoljno motril njene nemirno valujoče prsi.

»Pa kdaj? Ko bom izžeta citrona. Kaj mi pomaga svoboda, ko mine mladost! Prepozno, prepozno! Oh, moje prazno življenje!«

»Da, prav tako je, gospa. Z vami sem enim misli. Ko je človek mlad, ne ve, kaj ima; ko ga je minila mladost, šele spozna, kaj je izgubil. Celo izgubljeno zdravje se še povrne, da se popravi — kakor trde Francozi — celo sreča, toda izgubljena mladost se ne vrne nikoli več. To je pa ob vsi nesreči še najbolj žalostno.« Veselo je tlesnil s prsti desne in leve roke, pokazal lepe bele zobe in se zasmejal, da je gospo zabolelo v dno srca. S solznimi očmi je pritrjevala njegovim resničnim besedam, on se je pa smehljaj prijazno in misli: ptičica, si že moja. Ti se ne boš branila. Škoda!

Vedno češče se je oglašala pri Peganu. To je vzbudilo pozornost med ženskami v vasi, da so majale s glavami: pa tudi take-le, tudi take-le! V svoji prinostosti so si mislile, da je gospa v klobuku in rokavicah nepriključna kakor vitez v oklepu, pa so se motile.

Ni minilo dolgo in padla je res, kakor je padlo že mnogo drugih. Tisti večer je očitala Makso na-

ravnost, da je gnila klada nič vredna, ki jo je prevaral za mladost in srečo življenja. Same jeze in žalosti se je zvižal bolnik na postelji, škripal z zobmi, bil z rokami okoli sebe, odgovarjal in jokal: »Tega nisem zaslužil, Marica, tega nisem zaslužil nikoli. Potrpi z menoj! Še vse bo zopet dobro. Upam — — —«. Stavka ni mogel končati, zagnal ga je kašelj in izmučil do skrajnosti. Bil je zelo čuden prizor, zakaj Marica ni vedela, kaj bi bilo potrebno, da pomaga svojem — izdanemu soprogu. Misli-la je več na prežite vesele trenutke kot na bolezen svojega moža.

Ko ga je ostavil kašelj, je ostal kakor mrtev. Čudno mešani občutki so tedaj pretresali srce mladi grešnice. Borili so se med seboj za prednost. Njena neugnana narava, mladost, ki ji je doslej ginila brez vžitka; njena dolžnost do moža in svetosti — prelomljenega zakona, zvestoba in strast za življenje prepovedanih sadov; čast in dostojnost, ljubezen in nearamnost — vse to se je družilo v nerazločen kaos, šumelo, vršelo, sikalo in cvrčalo kakor v žrelu Zevusa, kjer je sodil Makso, da ero v neizrekljivo veselje vseh patent. katoličanov in neštetihi hudičev — vsega sveta liberalca.

Menila je, da ji ta vihar razčene itak bujno valjuje, razburjene prsi. Že to je bilo strah, hotela je vklekniti k njemu in priznati var. Toda on je mrtev — mrtev . . . Ne, ne! On mora živeti, zaradi nje mora živeti.

Še vse se poravnalo. Ali je padla samo ona?

In res, Makso se predrami iz hipne nezvesti. Pogleda preplašen okoli sebe, kakor da se je prebudil v mrtvašnici, in ko spozna njo, vzdihne: »Marica!« Rahlje se je dotaknil s svojo mrzlo, koščeno desnico njene roke, ki je gladka in lepo negovana počivala na oleji. Zmaknila jo je naglo, kakor bi jo oblezla kača, potem se je šele domislila svoje dolžnosti, prijala njegove prste in prašala: »Ali je slabo, Makso?«

»Slabo, izdahne in se nasloni na vzglavje.

Ona je vzela ruto in mu otrla mrzel pot s čela.

Taki napadi so se ponavljali poslej še večkrat. Bolnik je slabej. Navzlic temu so minile račitnice kakor bi trenil. Profesor Pavlič ni mogel več v šolo, saj ni mogel niti s postelje. Prosil je začasno dopusta in ostal doma. Niti prepeljati se ni upal več v mesto. Zdravnik je prihajal dvakrat na teden po — zaslužek in pa tolažit gospe Marico v koliko mesecih bo — svobodna. Zato je redno nadaljevala svoja pota k Peganu in skrbne vaščanke so že uganile, češ: sedajle se je pa stari grešnik vendarle vrjel.

Makso Pavlič se je bal zime in tolažil s mislijo, da kmalu ozdravi, kar nenadoma. Sanjal je bedoč, kako bi bilo to leno. Oh, Marica ne bi več negovala zabave in nekdanjih udobnosti. Ostajala bi pri njem duma ka-

kor nekdanje čase. Vse bi se poravnalo in ona bi mu ne mogla očitati, da jo je prevaral. Oh, saj bi bilo življenje tako lepo, Britko se je nasmehnil takim sanjam, ki so se mu o bellem dnevu zveržile v možgane. Saj je lahko presodil po zdravnikovih besedah, da je kaj takega nemogoče. Zopet je razgrajal in jadikoval, da se je izmučil do nezvesti.

Črv je dovrševal svoje delo.

Bližala se je jesen z vsemi znaki in posebnostmi. Listje je rumenelo in posamezno padalo na tla. Vozniki so vozili iz doline mošt v velikih sodih. Kmetje so pripravljali steljo in kurivo za zimo, kosili otavo in obirali sadje. Jetični ljudje, ki niso pomrli spomladi, ko je poganjalo drevje, so sedaj ostavljali drug za drugo dolino solz.

Na Pavličevem vrtu ni bilo nikogar. Drevje se je vpogibalo pod težo božjega daru, a nikdo se ni spomnil, da bi ga spravil. Vrabei na strehi so si nekaj čebeljali, da bi lahko nova gosposinja nekaj pogledala okoli doma, pa je večinoma pri Peganu, kar ni lepo in je za mladi rod celo pohujšljivo. A vrabei so jezicni, to je znana rečenica in Ivan Pegan zape-ljiv človek — tudi znana rečenica. Marica je menila, da ga ima popolnoma v svoji oblasti, pa je on že drugod nastavljal svoje mreže in se skušal nje otresti vsaj po profesorjevi smrti, ki po zdravnikovi izjavi ne

in zmagala koalicija, kakor je bilo pričakovati.

Balkan.

Kralj Peter. — Minister Milovanović v Carigradu. — Revizija grške ustave.

Z Belgrada poročajo, da bo v kratkem kralja Petra sprejel cesar Franc Jožef. Zgodilo se bo to ali na povratku kralja Petra iz Petrograda ali pa v kratkem po povratku. Tozadevna pogajanja so se baje že pričela. Kot odgovor bo baje sledil obisk prestolonaslednika Franca Ferdinanda v Belgradu.

Srbski zunanji minister Milovanović se ravnokar mudi v Carigradu. Belgrajski »Mali journal« piše, da je šel v Carigrad vsled neke zapadne note turške vlade; ta nota zahteva pojasnilo o potovanju srbskega prestolonaslednika v Sofijo, o stalšču Srbije nasproti Bolgarski in o simpatijah Srbije nasproti grškim zadevam. Milovanović bo na vsa vprašanja dal točne odgovore. Najbrže bodo pri tej priliki govorili tudi o kupnini Sandžaka - Novega bazarja.

Grški ministrski predsednik Dragumis je izročil parlamentu predlog na revizijo ustave. Predlog je bil med glasnim odobravanjem skoro soglasno sprejet.

Dnevne vesti.

+ Koroška debata v državnem zboru. V nemških krogih vlada veliko veselje, ker v poslanski zbornici Grafenauerjev nujni predlog ni dobil niti navadne večine, nego je bil odklonjen s 137 proti 132 glasom. Pa to nemško veselje je več kot otročje. Za sprejetje nujnega predloga je treba dvetretjinske večine in da Grafenauerjev predlog te ne dobi, je bilo že v naprej znano, saj si je to vsak lahko na prstih izračunal. A prav, ker je bilo to v naprej jasno, se tudi nekateri slovanski poslanci niso trudili na Dunaj, nego so ostali doma v Galiciji, in samo tej slučajni odsotnosti se imajo nemške stranke zahvaliti, da so zmagale z večino petih glasov.

+ Klerikalci in nemška »Kranjska hranilnica«. V zadnjem »Domoljubu« z dne 3. t. m. čitamo v članku »Skrbimo za-se« to-le: »Če pa ni mogoče vzeti posojila doma, ali ne vložiti ravno rad pri znanih, potem nesi denar v zavode, ki kmetijstvo podpirajo. Tu pa moramo naravnost povedati, da od liberalnih mestnih hranilnic ni prav nič pričakovati za kmeta. Liberalci že tako ne marajo za kmeta. Kakšen hrup so vzdignili leta 1908. zoper »Kranjsko hranilnico« in trdili, da ni denar varen pri njej, ko ima vendar devet milijonov rezervnega zaklada. Namen je bil čisto prozoren: denar so hoteli dobiti za svoje zavode, denar seveda tudi kmečki. Res pa je, da je »Kranjska hranilnica« storila več za podporo revežev in občeokoristne namene, kakor vsi kranjski liberalni zavodi. Saj se bo še letos odprla bolnišnica za neozdravljive. Sto revežev bo imelo brezplačno vso oskrbo, hrano, zdravniško pomoč in pogreb. Proti liberalni gonji se mora enkrat resnica povedati.« — Tako piše klerikalni izdajalec v »Domoljubu«. Sedaj pa naj nam še pride »Slovenec« in skuša utajiti klerikalno-nemško zvezo. Redovni smo, koliko so dobili klerikalci od nemške »Kranjske hranilnice« za to, da so dali v »Domoljubu« obelodaniti izdajalski članek »Skrbimo za-se«?

more biti več daleč. Tega ji pa ni pokazal iz znanih sebičnih namenov, ki so ga vabili v prepovedane željnike.

Makso Pavlič je ležal v sobi nepremično, težko je dihal, vpiral oči v strop in mrmral nerazločne besede, da je bilo človeka groza, ko ga je poslušal in videl, da govori živ mrtvec. Komaj dvakrat ali trikrat na dan pogleda za hip k njemu Marica, pa zopet izgine. Dolžnost je popolnoma zamrla v njenem srcu, nasmeha in strasti jo sili drugam. Ali ne cvete samo enkrat življenja maj?

Zaradi tega so jo sosedje obsojale še huje. Trdile so, da je zares lepa zospa, vesela in kratkočasná, a sicer nič boljše od dolge vrste onih, ki so padle v Peganov objem. Ugovarjale so jim druge, da je boljše le za toliko, ker je znala Pegana vjeti in prijeti na-se, kar se dosedaj še ni posrelo nobeni. In tako se je delilo mnenje po vasi o tem, če je ali ni boljše Pavličeva gospa od drugih žrtv Peganove mladostne svobodoljubnosti.

Morda je kaj slišal o tem sam profesor Pavlič, morda, a kdo bi mu povedal. Dekla si ne upa kaj takega, o čemer ni prepričana, da je res; drugič ne zahajajo kaj več k njemu. Celo sorodnikov se zglaša malo. Slednjič so pa taki dogodki, naj si resnični, tako delikatne npravi, da jih ne mara vsakdo obešati na vrat jezavemu, nervoznemu in malozivemu soprogu.

+ »Slovenec« hvaliljivo preklestava. Komaj po preteku dobrih treh tednov so se izpolnile srčne želje, koje je izrazil »Slov. Narod« drugi dan po onem nezalisanem napadu in prokletju z napisom: »Cirilmetodarija« v škofovem listu št. 29 t. l. »Slov. Narod« je tedaj pisal, da se bodo prispevki naši prekristni družbi od sedaj naprej potisočerili in se bodo odzvalo še mnogo takih vzor-rodoljubov, kakor je bil prebela pokojnik Viljem Polak v Trzinu. In glej čudo golemo! V kratkem času nam je usoda poslala še bolj darežljivega dobrotnika v osebi g. Karla Kotnika! Očividno je »Slovenec« provzročil s svojim satanskoizobnim napadom, da je došel tako izdaten blagoslov izpod pravičnih nebes, mesto napovedanega, ali vsaj zaželjenega prokletstva!

+ Značilno! Celovski »Mir« niti z besedico ne omenja smrti velikega narodnega dobrotnika Karla Kotnika. Seveda »Mirovi« bralci ne smejo izvedeti, da je naprednjak daroval v narodne svrhe pol milijona, še manj pa, da je to milijonsko darilo dobila »Družba sv. Cirila in Metoda«, ki jo koroški klerikalci v zadnjem času slikajo kot napravo, ki je posvečena smrti, samo zaradi tega, ker neče plesati tako, kakor gode dr Breje in njegova lepa družba. Da v fanatičnosti so koroški popje okrog »Mira« prekosili svoje ljubljanske mojstre!

+ Poštna uprava in narodni kolek. Izvedeli smo, da poštni organi konfiskujejo pisma, na katerih so prilepljeni narodni kolki »Ptuj« in da jih izročajo državnemu pravdniku. Informirali smo se pri odličnih pravnikih - sodnikih, ki so decidirano izjavili, da poštni organi absolutno nimajo pravice pisma, opremljena s tem ali onim narodnim kolkom, konfiscirati, kvečjemu smejo inkriminirane narodne kolke s pisma odtrgati ali pa jih prelepti. Opozorjamo na to slovensko občinstvo. Ako pošta ni dostavila kakakega pisma, opremljenega z narodnim kolkom, naj odpošiljatelj, ako je morda vsled nevrofije dotičnega pisma trpel kakršnokoli škodo, vložiti nemudoma proti poštni upravi tožbo za odškodnino! Edino na ta način bomo postno upravo prisilili, da se bo ravnala po zakonih, ne pa po kapricah gotovih Slovencev sovražnih faktorjev!

+ Vtisk Karol Kotnikove zapuščine v Trstu. Pišejo nam iz Trsta: Z električno naglostjo se je raznesla v sredo jutraj po vsem Trstu vest o knežjem daru, katerega je naklonil slovenski rodoljub, ravno umrli Karol Kotnik, naši miljenki - Ciril-Metodovi družbi. Po vseh lokalih, kjer se zbira Slovenci, kakor tudi po vseh narodnih družinah v Trstu, je vladalo v sredo veselo vznihanje in imenovalo se je vsepovsod ime blagega dobrotnika z največjim spoštovanjem. Trst je ono mesto, kjer Ciril-Metodova družba, kateri je blagi dobrotnik naklonil tak velikodušen dar, rešuje s svojo šolo na stotine slovenske dece iz krempljev naših narodnih nasprotnikov. Zato pa ni čuda, da je bil v sredo za tržaške Slovence pravi narodni praznik in da Tržačani blagoslovljajo spomin velikega narodnega dobrotnika. — Kotnikov veliki čin je narodno tržaško slovensko ljudstvo tako navdušilo, da se z večjo vspodbujeno nabira za družbo. Samo gostje kavarne »Balkan« so v sredo popoldne zložili mesto venca na grob narodnega dobrotnika, za Ciril-Metodovo družbo znesek 110 (stodeset) kron. Z balkona tržaškega »Narodnega doma« je v sredo in četrtek plapolala žalna

drna zastava v znak hvalečnosti in v počestitev velikega narodnega dobrotnika. Italijani so radovedno gledali črno obrobjeno »Edinost« po tobakarnah in kavarnah ter povpraševali, kaj se je zgodilo. A ko so izvedeli, zakaj se gre, se je marsikateri zelo kislom namrdal in šel svojo pot. Iz dna vznihanosti in hvaležnosti are kličejo tržaški Slovenci: Slava, nevenljiva alava Karolu Kotniku! Njegovo ime in njegov spomin bodeta blagoslovljena vsedotlej, dokler bo živel naš narod!

+ Kaj se vse upa oskrbnik Čebulove hiše in jeseniški gerent. Piše se nam z Jesenice. Dne 19. februarja so v neki gostilni na Jesenicah sedeli trije Jeseničanje in tudi jeseniški gerent Čebul in so govorili in sklepali o neki koncesiji, ki jo je podelilo c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici. Pri tem sklepanju je gerent trdil, da je gospod c. kr. okrajni glavar v Radovljici poslal svojega zaupnika, namreč koncipista g. dr. Strictusa, v občinsko pisarno prosit gerenta, naj se nikar ne pritoži zoper podelitev koncesije g. Janezu Ferjanu. Ta je pa že od sile. Ker gerent seveda ni govoril resnice, opozarjamo na to c. kr. okrajno glavarstvo z dostavkom, da so priče na razpolaganje.

+ Novomeško gimnazijsko poslopje. V letošnjem letu bi se moralo zidati novo poslopje za novomeško gimnazijo. Kraj, kjer naj stoji, je že tu, a materiala in kar je treba za zidanje še ni. No, če se bo v sedanjem gimnazijskem poslopiju ponesrečilo nekaj dijakov, se bodo mero-dajni gospodje že zganili, zlasti če bo kaj dijakov ubitih. Sedanja gimnazija je v takem stanju, da so jo morali že podprti. V V. razredu se je že podiral strop in jedva so še pravčasno prinesli v sobo križ, da vsaj kolikor toliko brani razpad. Ker pa dijaki niso posebno mirne narave, se prav lahko zgodi, da se drugo nadstropje podere na prvo, to pa na pritižje. Pač zadnji čas, da se zgradi novo poslopje.

+ Nemška šola v Hrastniku. V četrtek je sporočil »Slov. Narod« nečujno vest, da je sklenil ustanoviti štajerski deželni šolski svet v Hrastniku enorazredno nemško šolo. Kaj naj bo to? Ne namerava seveda nove ustanoviti, ampak prevzel je I. razred sedanje šulferanjske šole, ki obstoji šele tri leta, in dežela bo plačevala odslej vsaj enega šulferanjskega agitatorja-učitelja, a čez nekaj časa bo prevzela seveda vse razrede. Za sedaj je šulferajn razbre-menjen za eno moč, zato bo pa šolo gotovo razširil in v nekaj letih bo plačevala dežela za kakih 100 otrok tri ali še večerazredno šolo v Hrastniku. Eno besedo se obéinam, ki so jih in jih še bodo silili prevzeti stroške: Ne udajte se, noben hudič vas ne more siliti, da bi prevzeli še eno šolo, saj ste dovolile na stari šoli pouk v nemščini, kolikor so Nemei hoteli. Le ne udati se, ker pravica je na Vaši strani, in če se ne bo oziral na pravico deželni šolski svet, je naj-dete višje zgoraj! Zato — korajžjo!

+ Pravičnost štajerskega deželnega šolskega sveta napram Slovencev je že dosti znana. Eklatantno se je spet pokazala v zadnjem času. Ko se je šlo za delitev slovenske okoliške šole v Mariboru v Leitersberg - Karčevini, tačas je ta vrhovna šolska oblast bila koj pripravljena, privoliti nemške paralele na tej slovenski šoli. A ostala je šola še pod enim vodstvom. Ko pa je šel šolski vodja gosp. M. Nerat v pokoj, razpisalo se je za slovenske in nemške razrede posebej nadučiteljsko

mesto. In zgodilo se je, kar smo že svojčas prerokovali: deželni šolski svet štajerski je imenoval za šolskega vodjo na slovenski okoliški šoli mariborski tudi Nemea, namreč učitelja Ferd. Releha, ki je bil že za časa svojega službovanja v Slovenski Bistrici hud nemškovealec. — Tako se nam slovenskim štajercem deli pravica z nemškega Gradca!

+ Z naslednika J. Schmoranzju kot okrajnemu šolekemu nadzorniku v okrajih Maribor, Št. Lenart in Slov. Bistrica, pride s 1. septembrom t. l. po zahtilu graške »Tagespost«, ki pravi, da to ve iz zanesljivega vira, mož, ki je »national einwandfrei« t. j. prononsiran nemškutar. — Pri znanih naših razmerah tudi drugega pričakovati ni.

+ Nemški Schulverein je torej dobil svoj »Roseggerjev sklad«. — Pred enajstimi meseci je sprožil Rosegger misel, naj se z darili po 2000 K zbere dva milijona kron. Bogati nemški narod je moral enajst mesecev delati, predno je dobil tisoč oseb in korporacij, ki so darovale po 2000 K. To z ozirom na nemško bogastvo pač ni posebna požrtvovalnost. Toda, ker govorimo o požrtvovalnosti na drugem mestu, naj bo tukaj slovenska javnost samo opozorjena na velikansko nevarnost, ki preti našemu narodu vsled ustanovitve »Roseggerjevega sklada«. — Nemei imajo sedaj poleg rednih dohodkov svojega Schulvereina dva milijona kapitala, s čigar obrestmi bodo delali na raznarodovanje slovenske mladine. S takimi dohodki se da mnogo storiti — naj si to vsak sam predloči in naj izvaja iz tega posledice.

+ Imenovanja v agrarni službi. Imenovani so: Agrarni zemljemer-ski pristav Fran A v čin, c. kr. evidenčni zemljemer; asistenti za agrarske operacije: Ivan Petroč-nik, Albin Zakrajšek, Franc Detter in Robert Trattinig za c. kr. evidenčne eleve.

+ Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes, v soboto prvič velika klasična drama »Julius Caesar« Williama Shakespeara za par - abonente. Pri tej predstavi sodeluje na odru nad 70 oseb. Med Shakespeare-vimi dramami, vpriporjenimi na slovenskem odru, smo večeraj pozabili omeniti tudi »Othello«, tako da je »Julius Caesar« 7. delo največjega dramatika na naši pozornici. Garderoba za to dramo se je popolnila deloma z izposojenjem, deloma z nabavo novih kostumov. — V nedeljo popoldne ob 3. se »Julius Caesar« ponavlja pri ljudskih znižanih cenah izven abonementa (za lože nepar); zvečer pa se poje tretjič opera G. Verdija »Trubadur« z gosp. Vulakovcem, g. Fialo, go. Nordgartovo in gđ. Peršlovo in g. Patočko. Predstava se vrši za nepar - abonente. — V torek se poje opera »Trubadur« (za par - abonente) četrtrič in zadnjič. — V četrtek se vpripori prvič Viktorja Leona in Waltherja izborna ljudska igra »Gospodje sinovi« z gosp. Verovškom, gđ. Kandlerjevo, gg. Nučičem in Iličičem v glavnih vlogah.

+ V odgovor »Cirilmetodariji« pošilja dalje dar 10 K gosp. Peter Primožič v Zeleznikih z geslom: »Preganjan preganjanim!« — V isti namen darujejo gg. Grimšič, Križan, Perjevič, Cimperšek in Šuc po 1 K, skupaj 5 K. — Kot odmev na »Cirilmetodarijo« so darovali čitalničarji na Vinici 10 K; ravnotako je poslal dr. Ernest Rekar, Trst, 21 K, ki jih je nabral na rednem občnem zboru »Primorske sokolske župe v Gorici«. — Hvala iskrena za darove

in za tako priščne izraze simpatij napram naši zlati družbi!

— Italijani in Kotnikov dar Ciril - Metodovi družbi. Poleg slovenskih klerikalcev je tudi Primorske Italijane knežji dar, katerega je poklonil umrli slovenski rodoljub Kotnik Ciril - Metodovi družbi, kaj nemilo presenetil. Večinoma vsi italijanski listi prinašajo to vest in je komentirajo po svoje. »Piccolo« mlo toži, da se je slovenski kapital, ki ima posloveniti Primorje in celo Trst sam (uh!), pomnožil za pol milijona! »Siromastvo Slovencev« pravi »Piccolo« — je legenda prejšnjih časov. Ubogi v narodnem boju smo mi Italijani! To je istina! — »Piccolo« povprašuje nadalje: »Kdaj je poznal in kdaj slišal o onem bogatem gospodu, živčem v mali vasi- ci na Kranjskem? Kdo si je kdaj mislil, da so na Vrhnki gospodje, ki imajo toliko premoženja? Končne »Piccolo« že vidi, kako se Trst slavizira, se spravlja nad Ciril - Metodovo šolo in vlado, ki plačuje pet učiteljev ter pozivlja Italijane, naj se zgledujejo nad slovenskimi rodoljubi.

— Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolizejski okraj naznanja, da se vrši redni občni zbor dne 13. marca dopoldne ob pol 10. v restavraciji »Novi svet«.

— Pri koncertu »Glasbene Matice« dne 9. marca sodelujejo: g. Julij Betteto, c. kr. dvorni operni pevec (bas); g. Ivan Levar, gojenec c. kr. akademije za glasbo in predstavljajočo umetnost (bariton); gđ. Vlada Prelesnikova, pianistinja in učiteljica »Glasbene Matice« (klavir); pevski zbor »Glasbene Matice«; orkester »Slovenske Filharmonije«, pomnožen po nekaterih učiteljih in gojenčih »Glasbene Matice«. — Spored: 1. P. Hugolin Sattner: Naš narodni dom. Mešan zbor z bariton-skim samosplovom. 2. a) R. Wagner: Wolframova pesem iz opere »Tannhäuser« (II. akt). b) G. Verdi: Arija Renatova iz opere »Ples mask«. c) R. Leoncavallo: Prolog iz opere »Glumači«. Poje g. Ivan Levar. 3. a) Emil Adamič: Zapuščená, b) Fran Kimovec: Izgubljeni cvet, mešana zbor. 4. J. Brahms: Štirje resni spevi. a) »Kajti človek žival je enak...« (Pridigar, pogl. 3.). b) »Obrnem se in vglebam jih skupaj.« (Isto, pogl. 4.) c) »O smrt, kak grenka si ti!« (Jezus Sirah, pogl. 41.). d) »Če bi govoril vam z jezikom angel-skim...« (Sv. Pavel Korinčanom, pogl. 13.). Poje gospod Julij Betteto. 5. P. Hugolin Sattner: Jettejeva prisega. Za mešan zbor, soli in orkester. 6. a) Davorin Jenko: Vabilos b) Emil Adamič: Scherzando, moška zbor. 7. Dr. Anton Schwab: Dobro jutro. Mešan zbor. Plesni koncertni valček s spremljevanjem klavirja. — NB. Pevski zbor izvaja izključno najnovejše slovenske izvirne, še nikjer izvajane koncertne točke. — Začetek točno ob 8. zvečer. — Cene prostorom: Sedeži po 5, 4, 3 in 2 kroni, stojšča po 1 K 60 h, za dija-ke po 60 h, se dobivajo pri gospej Česarkovi v Selenburgovi ulici. Besedilo brezplačno istotam.

— V proslavo prof. Marsaryka priredi slov. akad. ferijalno društvo »Prosveta« javno predavanje o Življenjskih nazorih prof. Marsaryka. Predava tov. cand. iur. Krivic v ponedeljek dne 7. marca ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. K obilni udeležbi vabi odbor. Vstopni-na 20 v. Dijaštvo in delavstvo vstopnine prosto.

— »Zveza slovenskih odvetnikov« v Ljubljani bo imela dne 13. sušca t. l. ob 10. dopoldne v mestni posve-

Najbolj jezikava vaška ženica bi ni ne upala kaj takega.

Makso je sam v mislih opravičeval svojo soprogo, saj mu je moralo biti znano, da postrežba bolnikov, resno delo in resen pogovor niso biti še nikdar najboljša stran njenega značaja. V trenutku se človek vendar ne more premeniti ali celo prilagoditi nepričakovanim razmeram. Njeno srce hlepi po premebni, zabavi, življanju. Ali naj ji to nadomesti skrb za bolnika?

Pozvali so iz mesta usmiljenko, ki je čula ob njegovem ležišču in ugodila slehrni njegovi želji, a ne za dolgo.

Neko popoldne prisopihá Marica vsa srečna in razburjena k bolniku. Čudno je žarel njen obraz v primeri z mrtvaško voščeniim licem Pavličevim. Tu prešernost življenja, strast in razkošje, tam smrt, resignacija, mir. Bolnik je bil v nezavesti.

Usmiljenka je, čudeč se, opazovala to nenavadno razliko med zakonca-ma. Kako bi se šele čudila, ko ti vedela, da je gospa došla pravkar od Pegana, kjer mu je povedala, da bo kmalu konec soproge bolezni in njenega trpljenja poleg njega. Samaga veselja je komaj opazila, da Pegana niti na pol toliko ne zanima njena sreča, kakor bi ga morala. V šali ga je potegnila za brke in odbr-zela domov z obljubo, da se vrne kmalu.

V bolnikovi sobi je komaj zakrivala srčno radost, ko je videla Pavliča v nezavesti. Zastran navzgor se stre usmiljenke se je vendar domislila, kaj se spodobí v tem trenutku zalujoči soprogi.

»Oh, Makso, moj Makso«, zavpije in se nasloni na posteljo. Oh tem kriku se bolnik predrami, pogleda kakor vselej plašno, nezaupno in reče s hreščecim glasom kakor iz groba: »Marica«, ti voš, da je z menoj konec. Povedati ti moram, da si me varala, ti — pomni — zato ne boš srečna. Vem, vem —. Vnovič se je onesvestil. Gospa Pavličeva je vsled tega ostrmela. Ozirala se je sedaj v usmiljenko in potem v soprogo. V nji se je borila sumnja s sumno: ali ji je hotel očitati, da mu ni stregla v bolezní in ga negovala kakor ljubega soproga ali mu je znano njeno raz-merje s Peganom. Poslednja sumnja bi bila hušja od prve. In prav ta hip se je domislila Marica neke prazne vere, ki jo je slišala pripovedovati v svojem rojstnem kraju, pa je razšir-jena tudi drugod: trde namreč, da postane umirajoči bolnik nekaj trenutkov pred smrtjo vseviden in vseveden.

Ker so se Pavličeva onesveščo-nja ponavljala vedno bolj pogosto-ma, kdo naj ve potem, iz katere onesvesti se ne prebudi več. Ali jo je morda prej videl, ko je bila s Peganom. Uhi! Sramota! Kdo naj potrpi

kaj takega. Ko bi že ne čula navzoča usmiljenka!

»Blede se mu, blede, sestra!« In zatulila je, kakor da jo bo sedajle konec same žalosti, ker se ne more posloviti z umirajočim soprogom. Zalavala je pa samo zastran tega tako burno, da se ne bi več moglo slišati, ko bi bolnik še nadalje pripovedoval o njenem izdajstvu. Usmiljenka si je potem prizadevala, kako bi tolažila njo. Blagoslovljena sveča je trepetala s plamenom poleg postelje, kakor so jo prižigali vselej, ko se je bolnik onesvestil. Ta sveča je bila tudi sedaj nemi svedok, ko je gospa Pavličeva z glasnim jokom in debelimi solzami zakrivala notranje veselje, dozevno sramoto in kazala navidezno žalost. Včasih ji je oko ne-hote med prsti krenilo k bolniku, če se kmalu predrami. Tedaj bo treba jadikovanje pričeti s podvojeno močjo. Sramote, take sramote — za nič na svetu!

Njen trud je bil odveč. Profesor Make Pavlič je izdahlil med njenim krikom in vikom, da ni bilo niti zna-ka, kdaj je minilo življenje v njem. Niti mrtvaška sveča ni zatrepetala in gospa Marica je bila — vdova.

Nahal je krik in vik, nehala žalovanje. Dvignila se je in s izgovorom, da mora naznaniti nesrečo soe-dom, ki spravijo mrliča na oder, je nutila sestro samo v mrlični sobi. Glasno je prebirala rožni venec in

odpirala okna. Marica je bila ta hip pri Peganu. Sedel je v pisarni saiz in pušil smotko. Strastno ga je obje-la, poljubila in mu zaščečevala na uho: »Ivan, moj Ivan! Svobodna, svobodna! Vsa sem tvoja — prav, vsa. On je že — je že mrtev. Ti si pa moj, kaj ne Ivan, samo moj. Saj sem ti že davno darovala vse — —

»Ho, ho, ho!« se debelo zasmeje trgovce, »moja draga, kar je bilo, je bilo, za tisto ne da ni žid nič več. Ho, ho, ho! Sedaj je drugačen račun med nama. Tacih le se meni ne nedostaje, ho, ho, ho! Moja svoboda, moja mladostna svoboda li bila kmalu pri koncu, ho, ho, ho! Ali nisva že nekoč govorila tako, ho, ho, ho! Adio, gospa vdova. Se ne pozna-mo več! Servus!»

Prej nego je utegnla zbrati svo-je misli, je bila že na cesti in glasni: Ho, ho, ho, je odmeval iz Peganove prodajalne. Sedaj je začela Marica zares tuliti, a ne za umrlim soprogom, marveč zaradi dvojne prevare v življenju, ki ji je kazalo naravnost začrtano pot v blato, v močvirje: »Glej, svobodna si, svobodna in ven-dar — prodana v zasmeh vsemu svetu, ki je pa vendar vsedkar željan enake naslade in življanja.

Tako je Marica dosegla svobodo. Čulo jo je sicer za prožnje vselej gluho nebo.

tovalnici ljubljanskega magistrata svoj občni zbor s običajnim dnevnim redom: poročilo odbora, poročila o jezikovnih razmerah, volitev odbora in slučajnosti. K temu zborovanju se vabijo vsi slovenski gg. odvetniki in notarji ter odvetniški in notarski kandidati.

— »Društvo slovenskih zdravnikov in lekarnarjev za izdelovanje hranilnih pripravkov za otroke in bolnike v Pragi« je imelo te dni pod predsedništvom M. U. dr. Vratislava Kučere svoj občni zbor v sejski dvorani trgovske komore. Iz tajniškega poročila gosp. M. U. dr. Antona Merhauta je razvidno, da je misel, združiti slovenske faktorje, ki se pečajo s tako težavo stvarjo, kakor je izdelovanje otroške močke in mleka, kakor tudi drugih izdelkov za bolnike, padla na rodovitno tla, kajti podjetje stoji že na varnih nogah in pripravljala dela spejo v hitrem tempu k cilju. Treba je opozoriti, da je v društvu združena večina slovenskih narodnosti, kar je bilo in je temeljna misel celega podjetja, tako, da je zdaj že mogoče brez obotavljanja realizovati svoje lastno društveno delovanje. Društvo šteje 140 članov s 460 deleži; člani pripadajo prvim reprezentantom slovenskih narodnosti, kajti člani so številni poslanci češki, poljski, slovenski in hrvaški zvržen prvih zdravnikov in lekarnarjev. Poljaki s knezom Zdislavem Lubomirskim na čelu zavzemajo v društvu zvržen čehov prvo mesto. Tudi Slovenci s svojim Hribarjem in dvornim svetnikom dr. Plojem so zvržen Hrvatov in Srbov številno zastopani. Delovanje se začne z izdelovanjem otroške močke in mleka v zavodu dr. Merhauta v Hlubočepih, ki je bil že pripravljen in dopolnjen tako, da odgovarja najstrožjim higijeničnim zahtevam, kar se tiče hranjenja otrok in bolnikov. Z zavodom v zvezi bo vzoren kravji hlev, v katerem se bodo gojile krave z jamčeno proste tuberkuloze pod stalnim zdravniškim nadzorstvom M. U. dr. Kašparka, načelnika živnozdravniškega zavoda češke univerze in poljedelskega oddelka češke tehnike v Pragi. S tem je dano polno jamstvo za dobavljanje popolnoma zdravega mleka, kar je temeljni stebel izdelovanja hranil za otroke in bolnike. Kravji hlev zida stavbena pisarna A. Simka na Smihovu. Ko so bila prečitana poročila: blagajniški Mg. Ph. Karla Všeteka in pregledniško ravnatelj A. Hrabca, so bili odobreni stroški za pripravljala dela in ravnateljstvu soglasno dan absolutorij. Pri dopolnitvah so bili izvoljeni v ravnateljstvo: M. U. dr. O. Záhorský, M. U. dr. A. Merhaut, M. U. dr. St. Stolla, Mg. Ph. Josip Kubeš, Mg. Ph. Karel Všeteka. Namestniki: M. U. dr. Josip Isper, Mg. Ph. Anton Vlasák in Ubald pl. Trnkoczy, lekarnik in Ljubljani. V nadzorstvo: M. U. dr. Vratislav Kučera, J. U. dr. Josip Tykač, Mg. Ph. Ivan Štekl, solski ravnatelj Alojzij Hrabca in ravnatelj trgovskega gremija Peter Perman. Za namestnike: M. U. dr. Vlad. Zydłowicz v Krakovu, Mg. Ph. Kaz. Wenda, lekarnar v Varšavi in prof. Václav Vrzaň.

— »Javno predavanje. Sinoči je priredilo »Splošno slovensko žensko društvo« v »Mestnem domu« javno predavanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Predaval je tržni nadzornik gospod Adolf Ribnikar o razvadah na ljubljanskem trgu in o živilih. Predavatelj je bil slabo razvaden kupujočega občinstva, kakor tudi brezvestno sleparjenje in nesnažnost nekaterih prodajalcev. Predavanje je bilo jako zanimivo in poučno, zlasti kar je predavatelj povedal o mleku in njegovih izdelkih. Zeleti bi bilo, da se udeležijo predavanja tudi oni sloji, ki so najbolj potrebni pouka o snažnosti in higijeni.

— 27. redni občni zbor pevskega društva »Slavec« vrši se v nedeljo dne 13. marca ob 2. popoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Poleg običajnega dnevnega reda je na sporedu tudi sprememba društvenih pravil.

— 40letnico svojega službovanja pri užitinskem zakupu in 40letnico svoje poroke slavi g. Fr. Mazi, užitinski prejemnik na Tržaški cesti v Ljubljani na sv. Gregorja dan 12. t. m. Vrlemu možu, ki vestno izpolnjuje težavni svoj posel, želimo še mnogo čilih in zdravih let.

— Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani je vložila protest na finančno ministrstvo proti nameravanemu vinskemu davku. Zeleti je, da bi jo v tem vse vinarske zadruge, občine in druge korporacije posnemale, kajti novi vinski davek, katerega načrt je bil zadnje dni v državnem zboru predložen, bi naše vinogradnike, kateri so vsled vinske krize že itak v skrajno slabem položaju, popolnoma uničil.

— Društvo slovenskih časnika-jev je gospod Anton Bajec, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani daroval zopet 25 K. — To je že drugo darilo, ki je društvo sloven-

skih časnika-jev prejelo in rok gospoda Antona Bajca, ki je s tem povečal, kako zna ceniti vrednost časnika-kega stanja za slovensko stvar. Zeleti in upati je, da bo narodno občinstvo to upoštevalo in se s svojimi naročili obratelo do gosp. Antona Bajca, ki ima svojo prodajalno pod Trnovo. Gosp. Bajec je obde priznan kot odlični strokovnjak v vrtnarstvu in si je pridobil že vsestransko priznanje.

— Umrli je sinoči v Ljubljani po dolgi, mučni bolezni ga. Karolina Poženel v 60. letu svoje starosti. N. v m. p.

— Kolinska kavana primes iz Kolinske tovarne v Ljubljani je in ostane najboljši kavni pridojatek. Zato Kolinsko kavno primes, ki je vrhu tega tudi izdelek domačega podjetja, slovenskim gospodinjam prav toplo priporočamo. Nobene slovenske hiše naj ne bo, kjer bi rabili kako drugo tujo kavno primes, kakor pravo Kolinsko!

— Palača iz umetnega kamna. Prijatelj našega lista nam piše: Te dni sem se na svojem potovanju ustavil v Draždanah na Saksonskem. To je eno najlepših mest, kar sem jih videl. Med drugimi krasnimi palačami in poslopji me je posebno zanimala velikanska palača v orijentalnem slogu. Od daleč sem na močnem kupoli videl napis »Yenidze« in ker se na poslopju tudi pravi minaret in drugih stolpičev sem mislil, da je to kaka mošeja. Seveda sem to mislil le nekaj trenotkov, pod vplivom prvega utisa, saj vem, da v Draždanah ni mohamedancev. Htel sem pa bližje in z zadovoljenjem motril to krasno poslopje. In kaj mislite, čemu služi to poslopje? Tovarna za cigarete je. Pa vse to je postranska stvar, glavna, na kar vas opozarjam je, da je cela palača iz »umetnega kamna« (betona) zražena in tudi vsa oprava, vse mize, vse klopi in delavnice, vse »šrambe« za tobak in za narejene cigarete vse je iz betona. In vse je lično, okusno, vse je jako trpežno in kakor se mi je povedalo jako poceni. Ker imate sedaj v Ljubljani vrlo uspevajoče domače betonsko podjetje, kranjsko betonsko tvornico Tribuč & Ko, vas bo to gotovo zanimalo.

— Novo življenje! Večni in nad vse točni regulator vsega našega dejanja in nehanja — vse oživljajoče solnce se vzdiguje z vsakim dnem višje in višje nad obzorjem! Njegovi dobrodejni žarki postajajo vedno jačji in njihov vpliv se opaža zmoremo očividneje v vseh naravnih pojavih. Z vseh brezuljkov in višin se zbirajo posamezni vrelci in brze potoke, ti zopet v mogočne reke — in kaj prijetno udarja na človeško uho ono prijazno ter prijetno žuborenje gorskega potoka, ob kojega bregovih se začenja prvo pomladansko življenje, vidno rastoča, ako tako lepo razveseljujoča zelena trava, posuta z najbujnejšimi močvirnimi cveticami! Ze 14 dni prinašajo pridi obiskovalci Šmarne gore svojim prijateljem in znanam ravnokar razvezetih trobentic, marjetic in črnega teloha. V gozdu in po gajih se oglašajo vedno glasneje ptičje petje, in v tihovalnem parku izkazujejo veseli šinkovci, gibčne, črnomurane senice, da celo črni kos se že oglašajo! — s svojim ljubkim in nežnim petjem ter veselimi letanjem svojo zahvalo dobrobršnim meščanom za vedno obilno pognjeno »mizico« v krutem zimskem času. Razno vrbovje je nastavilo svoje žametne »mačice« in tudi lekovina razvija rumeno-zelenkaste prašne abranke. V ledene okove zakovane vode so dobile zopet zlato prostost in novo pomladansko življenje se uže javlja vsepovsod v vsem stvarstvu. Morebiti v eni ali dveh dekadah pa se bodo ljudje vozili in letali po zračnih višavah in kuhali si bodo bogatini in siromaki svojo vsakdanjo hrano — z vodo v podobi električne luči! Tudi novo življenje in novi običaji!

— Prireditelj škofljiške podružnice sv. Cirila in Metoda, v nedeljo, dne 6. marca 1910 obeta biti prav zabavna. Ker se je ustanovilo vreme, bodo pešizletniki imeli prav lepo pot, zato se je nadejati, da se prijatelji marljivo podružnice udeležijo te njene zadnje prireditve mnogoštevilno. Kdor pa se ne more osebno udeležiti prireditve, naj se odzove z malim darom, ter tako pripomore, da spravi podružnica skupaj kamen za obrambni sklad.

— Čuki — napadalec. V nedeljo 27. februarja so stopili v železniški voz med potom iz Novega mesta v Ljubljano trije ljubljanski Čuki. V dotičnem vozu je bil tudi neki gospod v spremstvu neke dame. Ravno so nabirali za družbo sv. Cirila in Metoda, ko so vstopili pijani Čuki. Eden Čukov je navzočo damo — agrabil su vrat. Seveda je njen spremljevalec energično nastopil in Čuke ugnal. Naposled jih je bilo tako strah, da so darovali še nekaj za Ciril Metodovo družbo. A kaj bi se bilo lahko zgodilo, če bi bila dotična dama sama v kupaju!

— Obdelovanje vinogradov na Dolanjskem, kakor tudi na Vipavskem se je ob najlepšem vremenu že pred tedni pričelo in se vrši in nadaljuje z veliko vajetnostjo in prednostjo. Trta je vedel mile mize prav dobro prezimila tako, da je zopet pričakovati dobre in obilne vinske letine. Toda kaj pomaga, ko kmet niti svojega pridelka prejšnjih let ne more niti za slovo ceno spraviti v denar! — Pomankanje delavcev je vsled visokim mesdam, ki se plačujejo, zelo občutno.

— V Ratečah na Gorenjskem se še dobi led za ledenice. Na noge, kdor ga še rabi, kajti voda prihaja iz gora.

— Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Savo - Javornik - Koruško Belo se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. v prostorih gostilne pri »Jelenu« na Savi.

— Vipavske novice. Dne 27. svečana je ustrelil g. Mesesnel lepega divjega mačka, kar se tukaj redko kdaj pripeti. Nekateri pravijo, da je maček star 15 let. Mnogo ljudi je prišlo, da si ga ogledajo, a ne brezplačno. Daroval je vsak kak vinar za družbo sv. Cirila in Metoda in tako se je nabralo čez pet kron. Hvala vsem. — Tukaj bodo kmalu občinske volitve, a zdi se, da ne bo posebno hude volilne borbe. — Radovedni smo, kdaj dobi naš trg nove table namesto teh, katere so še sedaj pobeljene. — Skrajni čas bi bil, da bi dobili druge; a svetovali bi občini, da si nabavi enake kot jih ima trg Ajdovščina. — Gasilno društvo namerava kupiti novo brigalnice, občina Vipava je obljubila nekaj podpore. Kdaj si pa napravi gasilni dom, ki je jako potreben? — Dne 19. sušca t. l. popoldne ob 3. uri se ponovi igra »Cvrček« ob enaki vstopnini kot zadnjič. Del čistega dobička se pošlje družbi sv. Cirila in Metoda. Igralci se že pridno vadijo; na svidenje torej! — Čitalnica je začela prirejati zabavne večere ob sobotah. To je dobro, a svetovali bi g. predsedniku, da bi si šel ogledat večkrat čital. sobo, to bi bilo jako koristno, da se ne bi vse tako zanemarjalo. In kaj je s časopisi? Lansko leto jih je bilo še nekaj, a letos —? — Radovednež.

— V trgu Rajhenburgu bi se mogli naseliti en kolarski, en sedlarski in en sodarski mojster, seveda dobri v svoji stroki. Okoliš je velik, konkurence ni nobene. Za pojasnila se je oglašiti pri občinskem tajniku v Rajhenburgu.

— Umrli je včeraj v Radečah: pri Zidanem mostu v starosti 30 let gđ. Marija Dolinar. P. v m.

— Celjski »amtsvorstand« dr. O. Ambroschitz v »vahti« hudo prijemlje učitelja Aistricha, ker je v mariborskem nemškem listu trdil, da je sin renegatske familije. »Prisen Nemec« Ambroschitz je nad tem seve hudo žaljen ter se ves ogorčen kot puran zaganja v ubogega Aistricha. — Res, čudni patroni, ti spodrještarski nemčurčki!

— Jugoslovansko medicinsko društvo v Gradcu. Pred nekaj meseci smo ustanovili jugoslovanski medicinci v Gradcu lastno društvo, ki bi nam naj dajalo vsestransko strokovno izobrazbo, da bi pozneje kot zdravniki lažje izpolnjevali svoj veleodgovoren poklic. Društvo je strogo na strokovnem stališču. Le stanovski interesi mu ležijo na srcu in vsako strankarstvo je izključeno. Zastopani so v društvu Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari, ki imajo tudi po enako število zastopnikov v odboru. Zvržen strokovne izobrazbe, za katero skrbi društvo z velikim številom medicinskih časopisov in revij, z knjigami, predavanji itd., druži društvo vse jugoslovanske medicine v skupno enoto, katere je gotovo potrebna, da moremo tekmovali z enakimi nemškimi društvi. Z žalostjo moram reči, da je zanimanje za društvo ravno med slovenskimi medicinci jako slabo in sicer vsled malobrižnosti in raznih predsodkov. Niti polovica slov. medicincev ni pri društvu. Tukaj obstoja že tretje leto nemško med. društvo, katero ima seveda čisto drugo stališče v gmotnem oziru. Ima prosto stanovanje na univerzi in vrh tega ga podpirajo nemški profesorji moralno in gmotno. A mi moramo plačevati stanovanje, časopise itd. Zvržen tega imamo sedaj od začetka veliko stroškov, ki pozneje odpadejo. Že samo pohištvo nas je stalo lepo vsoto. Obrnili smo se do posameznih jugoslovanskih zdravnikov za podporo, ki naj bi bila sama enkratna, ne vsako leto kakor n. pr. pri drugih društvih. Ko izplačamo te prvotne stroške, je poznejša eksistenca društva zagotovljena že iz prispevkov članov. Na naše razposlane prošnje so se Slovenci najelabše odzvali, da si smo tudi od ostalih več pričakovali. V imenu društva se obračam do vseh onih conj. gospodov, ki so dobili naše prošnje, kakor tudi do drugih rodoljubov, z vjudašno prošnjo, da bi se ob priliki in po možnosti spomnili našega društva. — Slov. medicince.

— Kolesarsko društvo »Danica« v Goriči vabi vse gg. odbornike starega odbora k zadnji odborovi seji, katere se vrši v torek dne 8. t. m. točno ob 7. uri 15 minut zvečer v društvenih prostorih. Naprošeni so vsi gg. odborniki, da se udeležijo te seje, ker je na dnevnem redu zaključek računa. Obenem se še enkrat naznanja, da se vrši 1. redni občni zbor 13. t. m. ob pol 2. popoldne v društvenih prostorih. Posamezna vabila odbor ne bo pošiljal.

— Slovensko gledališče v Trstu. Jutri bo beneficna predstava režiserke gospe Danilove in se vprizori znamenita drama Iva pl. Vojnovića »Ekvinocij«.

— Konec pljanca. 51letni brezposelni natak Andrej Stanič iz Trsta, pristojen v Ajbo na Goriškem je bil zadnje večere zaporedoma tako pijan, da je oblezal na ulici. V četrtak ponoči se ga je zopet tako navlekel, da je oblezal v ulici Caserna, kjer ga je dobil policaj in ga spravil v luknjo, da se prespi. Ko so mislili, da je lahko gre v ljudsko prenočišče, kjer je stanoval, so ga izpustili in mu zabili, naj gre na vsak način spat. Ob eni ponoči je službojoči stražnik našel v ulici Nuova pred hišo št. 18 na tlaku ležečega človeka, ki ni dal nobenega znaka življenja od sete. Konstatirali so, da je nepoznane mrtev. Na lice mesta je prišla policijska komisija, je spoznala v mrtvecu ne dolgo poprej izpuščenega Staniča. Vsled velike pijanosti je padel na tlak in umrl.

— Protestni shod proti novemu vinskemu davku je na dan 6. t. m. dopoldan sklicalo avstrijsko državno vinarstvo na Dunaju. Zborovanje se vrši v Sofijini dvorani.

— Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi v nedeljo 6. marca 1910 ob 7. zvečer v spodnji dvorani »Lehrerhaus« VIII. Langesasse 20 zabavni večer s sodelovanjem pevskega in tamburaškega zbora. Po sporedu je ples. — K mnogoštevilni udeležbi vljudno vabi — odbor.

— Kron 55.000 vrednosti znašajo dobitki loterije za ogrevalnice. Med njimi so tudi taki v vrednosti 30.000, 5000, 1000 K, ki se z dovoljenjem oblasti na željo dobitelja izplačajo tudi v gotovini. Srečka stane samo eno krono in bo vlečenje nepreklicno 5. aprila t. l.

— Elektro - Radiograf »Ideal«, hotel pri »Maliču«, zvržen glavne pošte ima ob sobote, dne 5. marca do torka, dne 8. marca 1910 sledeči zanimivi spored: Maharadža in njeg. kaprice. (Drama.) Dva vsiljivca. (Komično.) Izdelovalce gosli iz Kremone. (Drama.) Slikoviti Tiflis. (Po naravi v barvah.) N.) rekosljivi tat. (Smešno.) — Pri zadnji predstavi ob 8. zvečer, ki traja 2 uri, se doda še: Morje. (Po naravi.) Korziški temperament. (Drama.) Jesenski semenj v Gradcu. (Po naravi.) Vojak-junak. (Komično.)

— The Royal Bio se imenuje veliko kinematografsko podjetje, ki je priredilo po največjih evropskih mestih predstave in se sedaj mudi v Ljubljani. Slike so vse izbrano lepe in se čisto nič ne tresejo. Program predstavam je zelo raznovrsten in zanimiv.

— Ptice selilke se vračajo z daljnega juga. Sinoči so plule divje rase v mnogoštevilnih jatah divje kričaje preko mesta ter se končno izgubile v severni smeri. V kratkih presledkih jim slede tudi druge ptice selilke, ki so prezimile na daljnem toplem jugu. Vse kaže, da bodo v kratkem zopet zasedle svoja letna bivališča. Pomlad torej trka na vrata.

— Nepreviden kolesar. Ko se je včeraj popoldne s kolesom peljal nek hlapec po hodni poti ob Bleiweisovi cesti, mu je tam službojoči stražnik dal znamenje, da naj se ustavi. Kolesar pa tega ni hotel storiti, marveč je vozno brzino podvojil ter zadel stražnika. Padla sta kolesar, kakor tudi stražnik, a se ni nobeden poškodoval. — Kolesarjem v svarilo in obnovenju v varnost, naj se vzame v znanje, da je vožnja s kolesi po hodnih potih in hodnikih v mestnem okrožju nepovedana, kjer ni kake uradne izjeme v to dovolilo. Kolesarji naj nakari ne pozabijo na policijske predpise, kajti vsak mora imeti na vidnem mestu številko, svonec pa, da opozarja s tem pešce na bližajočo se nevarnost. Po noči mora imeti vsak kolesar tudi prižgano svetilko. Ustaviti pa ima kolesar tudi, če vidi, da se mu kdo iz nagajivosti noče ogniti in potem naj nagajivca ovadi pristojni oblasti. Kdor se ne bi pokoril tem predpisom, ga sadene, če že ne sodnijska, vsaj policijska kazen. Torej, obojestranski pozor!

— V prepisu. Včeraj sta se delavca Andrej Hočvar in Mihael Vojska v neki gostilni na Dunajski cesti sprla in spopadla. Med prepisom je Hočvar Vojsko tresil ob tla in se je ta pri padcu na tla tako znatno telesno poškodoval. Spriznailo ju boče sadišče.

— Delavske gibanje. Včeraj se je odpravilo v Ameriko 25 Slovencev, 90 Macedoncev in 162 Hrvatov. V

Bucha je šlo 15 Hrvatov, na Dunaj pa 260 trških zidarjev in delavcev.

— Izgubljeno in najdeno. Zasebni. ca g. Ana Medenova je izgubila ročno torbico, v kateri je imela okoli 8 K denarja. — G. Jurij Remeč je našel denarnico z manjšo svoto denarja. — Služkinja Frančiška Končinova je našla ročno torbico, v kateri je bila manjša svota denarja.

— »Ideal«, stalno ljubljansko kinematografsko podjetje se je obnovenju izredno priljubilo. Program predstav je vedno zanimiv in raznovrsten. Slike pa vsesok lepe in mične.

— Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 3 knjigovodij, 2 kontorista, 1 korespondent, 2 poslovođa, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika spečerijske stroke, 2 pomočnika galanterijske stroke, 3 blagajničarki, 6 prodajalk, 3 učenci. Službe išče: 2 knjigovodij, 3 kontoristi, 1 korespondent, 1 poslovođa, 2 potnika, 18 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki železninske stroke, 3 pomočnikov manufakturne stroke, 3 pomočnikov spečerijske stroke, 7 kontoristinj, 6 blagajničark, 9 prodajalk, 3 učenci; dalje pa tudi 3 pomočniki modne in galanterijske stroke.

— Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

— »Slovenske Filharmonije« oddel. lek koncertira jutri, kakor običajno v hotelu »Tivoli«. Začetek ob polu 4 uri popoldne. Vstop prost.

— Jutri popoldne ob 4. uri v restavraciji »Reininghaus« v Spodnji Šiški (g. Kmetec) koncert oddelka ljubljanske godbe.

Razne stvari.

* Zapuščina redovnika. Pred dvema letoma umrl piarist Guilio Stieh je zapustil 200.000 K. Za dediče je imenoval razne sorodnike in društva. Red piaristov je pa izpodbijal epokoko, češ, da je ves denar, kar ga je zapustil redovnik Guilio, prihranil za svoj red. Red je tudi zmagal in vseh 200.000 K pojde v nikdar poino cerkveno žrelo.

* »Parat II.« Znani pariški lekarnar Parat, ki je imel svojo ženo več let priklenjeno v mali sobi in oblečeno v plateno obleko, ki jo je na rami spel s ključavnico ter ključ vedno pri sebi nosil, da se ni mogla pregrešiti proti zakonski zvestobi, je zdaj dobil vrednega sodruga. V Saint - Denis - Catusu so zaprli nekega moža, ki je imel štiri leta svojo ženo zvezano v temni izbi. Ko je prišla v sobo policija, je našla nesrečno žensko vso umazano in raztrgano. Držali so se je celi kupi blata: njeno telo je bilo vse z ranami pokrito. Nesrečna žena je morala prestat grozne muke.

* Milijardar Carnegie je bil reven pisar, ki je služil 40 dolarjev mesečno. Ko so se začeli v Ameriki delati takozvani Pullmanovi vozovi, si je izposodil od dobrega prijatelja par sto dolarjev, da je kupil par delnic. S temi delnicami si je prislužil v nekaj letih 10.000 dolarjev. Sčasoma je spravil večino delnic v svoje roke in je postal na ta način glavni činitelj pri Pullmanovi družbi. Do danes je daroval Carnegie za naprave knjižnice in drugih kulturnih institucij 150.000.000 dolarjev ali okrog 750.000.000 K.

* Velikanska goljufija v New-Jorku. V New-Jorku so razkrili te dni velikansko goljufijo. V zadnjem času je bila naznanjena nova zveza parobrodov iz New-Jorka v Bordeaux z zelo nizkimi voznimi cenami. Ljudje so se a vozne listke kar trgali. V malo dneh je bilo razprodanih za 1 in pol milijona dolarjev (7 in pol milijona kron) voznih listkov. Sedaj pa se je pokazalo, da ta zveza sploh ni nikdar obstojala. Upriporjena je bila velikanska goljufija. — Ko so goljufi nabrali denar, so enostavno pobegnili.

* Napad s petardo na polkovnika in s sabljo na odvetnika. Ko je odhajal te dni 57 pešpolk iz Velikega Varadina na Dunaj, je prišlo do dveh težkih dogodkov. Na semenjskem trgu je neki človek, ki je ostal dosedaj nepoznan, vrzel proti poveljniku polka, polkovniku Alojziju Schweiderju petardo, ki je zadela častnikovo kapo in jo ratrgala. Polkovnik je ostal nepoškodovan. Drugi dogodek se je odigral na kolodvoru, kjer se je poročnik Khun nepričakovano vrzel s sabljo v roki na odvetniškega kandidata Pelleya ter ga ranil. Dogodek je v zvezi z ženskami.

* Pisane kokoši in pisana jajca. Profesor Oskar Riddle na vseučilišču v Chicagu naznanja, da je iznašel sredstva, s katerimi se kokoši prisi. da nese jajca, kakoršna kdo želi. Imenovani profesor je tri leta pokušal različne načine, kako bi prisi. lili kokoši, da bi nese rdeča, vijčnjava ali pisana jajca, dokler se mu stvar ni končno posrečila. Profesorjev izum je čisto enostaven. Ako se hoče imeti rdeča jajca, je treba primečati kurji

hrani samo nekoliko rdeče neustru-
ne barve. Dva dni po zavrtju mase
kura jajce, ki ima na lupini rdečo
obroč. Ako se nadaljuje z rdečo po-
barvano hrano, znese kokoš že tekoma
enega tedna popolnoma rdeča jajca.
Profesor pravi, da dobi na ta način
polagoma tudi perje tako barve, ka-
korsna se meša v hrano. Možno je tu-
di, da dobe piščanci, ki se izvale iz
takih pisanih jajc, prav lepo pisano
perje. Najbrž ima ta ameriški profe-
sor tudi pisane — možgane.

* Vatikansko sorodstvo. Te dni
se je vršil v Rimu dvoboj, ki ima pre-
cej romantično ozadje. Pred leti je
povelil španski pretendent don Car-
los slikarja dela v svoji vili v Reg-
giju slikarju Filipu Folchiju. Folchi
je bil sicer oženjen in oče več otrok,
toda to ga ni prav nič motilo, da bi
ne bil začel zalezovati lepe Elvire,
pretendentove hčerke. Vroča južna
kri je pognala in Elviri strastno lju-
bezen do slikarja. Ko je Folchi do-
vršil dela, je prejel lepo plačilo, kot
nagrado je pa odpeljal še lepšo El-
viro. Parček je več let živel zelo
srečno. Elvira je imela toliko dohod-
kov, da nista imela prav nikake skr-
bi. Za kratek čas se je njima rodilo
več otrok. Za otroke prave žene in za
njo samo se seveda slikar ni prav nič
brigal. Te dni pa se je sprl z ruskim
knezom Deldragom, ki je bil menda
slikarjevi ljubici dolžan nekaj lir. Iz
prepirja je nastal dvoboj, v katerem
je bil Deldrago na glavi težko ranjen.
Ljubimec hčere španskega pretenden-
ta Filip Folchi je nekaj prelata Fol-
chija, ki je bil svoj čas blaginjak Pe-
trovega novčiča. Ta blaginjak je bil
zaigral na borzi kakih 12 milijonov
vatičanskega denarja, seveda s pri-
voljenjem takratnega papeža Le-
va XIII.

* Radj žentive prepovedano izvr-
ševanje zdravniške prakse. Nekaj ne-
pričakovane se je zgodilo nekemu
zdravniku, ki je kot Avstrijec dovr-
šil svoje študije na dunajskem vse-
učilišču. Izvrševal je že nekaj let na
Nizjem Avstrijskem zdravniško služ-
bo. Bil je tudi za izvedenca pri doti-
nem sodišču. Slučaj je hotel, da se je
mož zaljubil v neko lečeno katoličan-
ko. Ker se v Avstriji ni moglo s ta-
ko osebo poročiti, sta si oba izposlo-
vala ogrsko državljanstvo, da sta se
mogla na Ogrskem civilno poročiti.
Ko se je zdravnik vrnil na svoje me-
sto, da bi nadalje izvrševal svojo
službo, mu je avstrijska oblast to
kratkotrajno prepovedala, češ, da je
inozemec, ki v Avstriji nima pravi-
ce do zdravniške službe. Možu ni ka-
zalo nič drugega, kakor po-
nižno prositi, ali pa poginuti. Vložil
je res prav ponižno prošnjo na cesar-
ja. Prošnji se je po daljšem premiš-
ljevanju končno vendarle izjemoma
in milostnim potom ugodilo, tako da
bo nesrečni za ločeno ženo poročen
inozemec smel izvrševati zdravni-
ško službo. Pa naj reče kdo, da Av-
strija ni napredna država!

* Zgodovinski lonec. V mehikan-
skem mestu Koribe se nahaja star
francoski samostan. Tam kažejo
obiskovalcem nek glinast pis-
ker, zvan »pseničnik« in ga smatrajo za
neko svetinjo posebnih vrednosti. O
tem loncu se je ohranila ta-le pripo-
vedka: V času, ko je Mehiko zavoje-
val Korteiz, so Španjolci svojo arma-
do preskrbovali z vsemi potrebščinami
po morskem brodovju. Med dru-
gim je nekoč pripeljala ladja veliko
množino usena. Brod je pristal v na-
značeni luci in del tega usena je do-
bil samostan v mestu Koribe. Menih,
določen da prevzame za samostan
namenjeno useno je prebiraje z roka-
ma usenova zrna zapazil tudi neko
rdečkasto, pšenično zrno; zagrabil-
ši se globoče — zapazi se tri pšenič-
na zrna, koja skrbno shrani. V onem
času še po vsej Ameriki ni bila
poznana pšenična. Menih pa napolni
oni sedaj zgodovinski lonec z rodo-
vitno črno prstjo in useje ona štiri
pšenična zrna za poskušnjo. Ta zrna
so prinesla stoteren sad! Ko je klasje
dozorelo je menih zrnje zmei in se
zopet posejal na poseben, zagrajen
prostor v rodovitno zemljo. To, kar je
sedaj pridelal — je zopet vse pose-
jal. Po tem neznanem menihu se je
udomachila pšenična najprej v Mehiki,
odkoder se je razprostrlo pšenično
pridelovanje po vsi Ameriki. Lonec
pa, v kojem so bila vsajena prva
štiri pšenična zrna, došla iz Špan-
skega je ostal do sedaj v Koribe, v
samostanu kot nekaj poseben zgodo-
vinski spomenik!

* Drag kunec. O lordu Peljhemu,
sinu vojnega ministra in lordkanceler-
ja (1724—1754) se je ohranila zelo
zanimiva pripovedka, koje glavni čit-
nitelj je bil, domači zajec ali kunec.
Lord je prebival zunaj Londona na
svojem posestvu ter hodil vsak dan
peš v London po opravkih. Na enem
takih sprehodov ga naenkrat ustavi
neznan človek držeč v roki lepega
belega zajca. — Milord, ga nagovori
ptujec, odkrivši se spodobno — odku-
pite mi tega — le zajca! — Lord za-
mahne z roko v znamenje da ne želi
nič kupiti ter hoče kar naprej iti; ne-
znani prodajalec se ni hotel s tem za-
dovoliti. — »Milord, vi morate na

vsak način kupiti tega — le zajca —
pri tem pa potegnite iz žepa hitro ute-
meljitev za svoje najne zahtevne ad-
mokres in ga nameri proti Lordu. —
Ah, taka je stvar! — čisto hladno-
krvno odgovori ali točnoje vpraša
imenitni gospod. Ker vidim, da sem
prisiljen kupiti ponujano blago,
vprašam vas: koliko zahtevate? —
Sto funtov strli! (en funt okoli 25 K
našega denarja.) — Kako to? 100
funtov za enega kunca?! — Da ravno
100 funtov, in tudi enega groša ne
manj! Nadejam se, da bode kupčija
hitro izvršena! — Ali pri sebi nimam
toliko denarja! — Kako naj vam to
plačam? odvrne lord. — Na to sem
se že pripravil. Tu imate papir, pero
in črnilo. Dobro poznam vašega ban-
kirja; vaš podpis zaleže za gotov de-
nar. — Lord Peljhem je mirno po-
pisal menico in jo oddal nadležnemu
trgovcu s zajcem — potem pa hotel
nadaljevati pot v London. A nasilnej-
ga ne pusti ter mu reče: Vi ne more-
te sedaj v mesto, ker morate vendar
prej odnesti kupljen predmet domov
v grad. — Lord je takoj uganil, kaj
misli hudobnež s tem odvratiti, na-
poti se s kupljenim zajcem v svoj
zavičaj in ga odda »rečudno ga mo-
trečemu hišniku, da ga spravi; a no-
benemu človeku ni povedal ne besed-
ice o tem, kar se mu je priključilo.
— Prešlo je deset let na to. — Ne-
kega dne se lord sprehaja po mestu pa
zagleda v neki predmestni mesnici
zelo znani mu obraz in počne z mo-
žem govoriti. Pripravi se, da je
pravega našel, se napoti domov. Dru-
gi dan zopet pride tja nesoč sbo za-
krito košarico. Mesarju pove, da bi
on rad z njim govoril na samem, na
kar ga ta povede v zadnjo sobico. —
Prišel sem k vam, moj prijatelj —
reče lord — da bi mi odkupili tega le-
kunca. Gospodar mesnice mu ostro
pogleda v oči in spozna v njem onega
nekdanjega kupca domačega zajca na
pustem kraju. — Jaz sem prepričan
— reče lord — da vi gotovo kupite
od mene tega kunca! — Ako pa bi se
brani — tedaj bi jaz... — O pro-
sim, jaz prav rad kupim zajčka mu
je začel prigovarjati mesar. — Ko-
liko pa zahtevate zanj? — Kunec sta-
ne ravno toliko, kolikor sem jaz dal
zanj t. j. namreč 100 funtov strl. —
Ali hočete v gotovini, ali pa s če-
kom? — V gotovini! — odgovori
lord. Mesar ne izgubivši ni besede na-
steje sto funtov v zlatu na mizo pred
lorda, koji prevzame našeti mu de-
nar ter podavši mesarju košarico z
belim domačim zajcem se odpravi
mirno iz sobe!

* Mrtvaški humor. Nekemu
francoskemu žurnalistu je zapovedal
njegov šef, naj povpraša rablje v
Parizu, Syonu, Londonu in Novem
Yorku — tudi tam je neke vrste
»električen« rabelj — kako se obso-
jenci navadno obnašajo proti koncu
svoje življenja. Zadržaje besede in
vzdihni teh grešnikov imajo včasih
dokaj humorja, tako, da se lahko po
pravici imenuje mrtvaški humor.
Neki carinski stražnik na primer, ki
je trojico umoril in še svojega sinčka
zadavil, je vzdihnil ko mu je pred
njegovo smrtjo izrezal rabelj nekoli-
ko srjace: »Leba, nova srjaca!« Neki
drugi je vzkliznil pred svojim
usmrčenjem — ki je bilo še svoj čas
javno — in zaklical neki mladi da-
mi, ki se je spenjala na prstih in ste-
zala vrat, da bi bolje videla: »Malo
bolj na desno gospa, potem bode-
te vse videli!« Zamorec Fred Lombell
je mirno umrl z besedami: »Le en-
krat se umre.« Na Angleškem je bila
svoj čas šega, da se je obsojenec pred
smrtjo z nagovorom poslovil od ob-
činstva. Morilec Herwick je govoril
že precej časa, ko se je nakrat obrnil
napram rablju rekoč: »Preobširno
govorim, kaj ne?« »O, prosim, le go-
vorite; bom čakal do konca« mu je ta
uljudno odgovoril. Znani francoski
apaš in roparski morilec Brillaux,
ki so ga pred kratkim časom usmrtili,
je iskreno želel, da bi rad videl,
kako posluje giljotina in to seveda
prej nego mu odseka glavo. Ustregli
so mu in ko je videl strašni učinek,
je pokimal in zamišljeno dejal: »Da,
da, ta aparat se mi je zdel zelo sum-
ljiv.«

* Dvoženstvo v Perziji. Bigami-
jo kaznujejo v Perziji z grozno kaz-
nijo — s kamenovanjem! Claude
Anet pripoveduje v neke francoski
reviji o svojih vtisih na potovanju
skozi Perzijo sledeče: Neka žena iz
konhanske okolice je imela moža,
kmeta, ki pa je bil nekam odšel. Ko
zliv dolgem pričakanju ni mogla
izvedeti, kje da se mož nahaja, se
je omožila iznova. Le malo časa je
živela srečno v novi zvezi, kajti
prejšnji mož se je povrnil nenadoma.
Kako presenečenje! Skandal so takoj
javili pravici. Žena, ki je imela dva
moža, se je pregrešila proti koranu
in je bila obsojena na kamenovanje.
Ujeli so jo in jo vodili boso po ulicah
mesta Konhana. Vrhovni svečenik
je vodil zbrano ljudstvo, sprehajajo-
če se po ulicah, na mesto, kjer je
imela biti žena kamenovana. Tam je
bila izkopana jama v zemljo, pri-
bližno en meter globoka. Ženo so
vrgli v jamo. Prvi se je približal du-

hovnik in vrgel v ženo velik ka-
men. Zatem pa se je usipalo na njo
kakor toča kamenje, ki ga je metala
pobesnela druhal toliko časa, da je
žensko čisto zakrilo. Potem so poteg-
nili mrtvo telo iz jame in jo zakopali
po svojem običaju v bližini jame.

Tiskovna pravda proti g. Ivanu Razboršku.

Obpravna proti g. Ivanu Raz-
boršku radi dopisa v »Slovenskem
Narodu«, v katerem se je očitalo g.
Leopoldu Hostniku, županu v Šmart-
nem pri Litiji, da je v družbi Med-
veška in Verbaša vlomil v omaro
pevskega društva »Zvon« in iz nje
vzel tankaj shranjeno zastavo »Ga-
silnega društva« in zastavonoški pas
pevskega društva »Zvon«, se je pri-
čela danes pred tukajšnjim porotnim
sodiščem. Obravnavi je predsedoval
dvorni svetnik Pajk, votanta pa sta
bila nadsvetnik Tomaž Einspieler in
sodnik dr. Geršak. Obtožbenca je zastop-
pal g. dr. Ivan Tavčar, tožitelja pa g.
dr. Fr. Poček. Zaslišanih je bilo 19
prič.

Pri obravnavi se je doigral ta-le
incident. Priča Verbajz je izpovedal
med drugim, da je z vitrihom odprl
omaro pevskega društva »Zvon«, ter
pripomnil, da ima kot ključavničar
vitrihe navadno pri sebi. Na to ga je
vprašal porotnik g. Novak, ako ve,
da je prepovedano ključavničarjem
in njihovim pomočnikom nositi pri
sebi vitrihe. To vprašanje je dr. Poč-
ka silno razburilo. Jel je razgrajati
in kričati, da ne veruje v objektiv-
nost porotnika, ki stavi takšno vpra-
šanje, ter končno predlagal, naj sodi-
šče g. Novaka izključi iz porote ter
na njegovo mesto pokliče drugega po-
rotnika. Senat je ta predlog odklonil,
dr. Počka pa dal ukor radi nepristoj-
nega obnašanja pred sodiščem. Zasli-
šane priče so po pretežni večini po-
trdile resničnost navedb v inkrimini-
ranih dopisih »Slovenskega Naroda«,
naperjenih proti županu Hostniku.
Po zaslišanju priče je predsednik Pajk
prečital razne k pravdi spajajoče
spise. Med temi je bilo tudi pravstve-
no spričevalo o Ivanu Razboršku, ki
ga je izdalo šmartensko županstvo.
V tem spričevalu se čita, da Razbor-
šek še sicer ni bil kaznovan, a da je
prepričljiv in da se rad meša v poli-
tične boje. Na vprašanje zagovornika
dr. Tavčarja, kdo je to spričevalo iz-
dal, oziroma podpisal, je predsednik
Pajk konstatiral, da nosi pravstveno
spričevalo podpis tožitelja Leopolda
Hostnika, kar je med poslušalec izzva-
lo viharo veselost. Ob eni je sodišče
razpravo prekinilo do polu 4. popold-
ne. Kolikor se da stvar presoditi na
podlagi izpovedi zaslišanih prič, la-
ko že sedaj rečemo, da bo Hostnik po-
gorzel s svojo tožbo in da bo Razbor-
šek oproščen.

Hofrichterjeva afera.

Senzacionalen obrat. — Pošiljalec
ciankalijevih pilul najden? — Hof-
richter popolnoma nedolžen?

Mi smo že parkrat trdili naspro-
ti raznim trditvam o krivdi nadpo-
ročnika Hofrichterja, da njegova
krivda še nikakor ni dokazana in da
predvsem ni še jasno, kje bi bil Hof-
richter dobil strup. Dokler to ni do-
gnano, se ne more nikakor še govo-
riti kar apodiktično o krivdi. Vse
kaže, da smo imeli prav. — Iz Za-
greba prihajajo senzacionalne vesti
o aretaciji neke dame, ki je baje od-
poslala častnikom one ciankalijeve
pilule. Dama se imenuje Anka Mar-
janovičeva in je kot špijona prero-
mala že skoro cel svet. Občevala je
mnogo s častniškimi krogi in pred-
vsem s častniki generalnega štaba.
Policija je izvedela, da je smrtno
sovražila avstrijski generalni štab,
ki ga je povsod skušala kompromiti-
rati. Policija je dognala, da je bila
dama prejšnje poletje na Dunaju, v
Lincu in 14. oktobra l. l. v Budim-
pešti. V tem času si je preskrbela
strup in je znala za seboj vse sledove
izbrisati. Včeraj so jo z ozirom na
vse to v Osijeku aretirali. Pri areta-
ciji je trdila, da se imenuje Amadea
pl. Miličevićeva in da je stotnikova
vdova iz Budimpešte. Kar se tiče
razpošiljanja ciankalijevih pilul, je
policija dognala doslej sledeče: Da-
ma je prav izredno dobro poznala
ciankalijevo afero zastupljenega
stotnika Maderja. Z ozirom na nad-
poročnika Hofrichterja je dejala:
»Hofrichter je popolnoma nedolžen;
ne sme biti usmrčen. On ne ve ničesar
o tem ničesar ne ve.« V Budimpešti
je kupila s ponarejenim receptom v
lekarni ciankali. Svoj čas je bila
že aretirana, ker pa preiskava ta-
krat ni opravila na dan nič sumlji-
vega, so jo izpustili. Policija miali,
da je tudi v neki zagrebški lekarni
dobila strup. Pisava dame je čudo-
vito podobna pisavi na onih pismih,
ki so bila priložena ciankalijevim
pošiljankam. Vsi ti momenti so veči-

noma že avtentično dognani. — Po-
licijske je trdno prepričana, da ima
pred seboj prave pošiljalke ciankali-
jevih pilul, in da dama sploh nima
nobelih skrivcev, še manj seveda,
da bi bila v zvezi s Hofrichterjem.
Najbrže pride že v najkrajšem času
jasnost v celo misteriozno zadevo,
ki se po krivdi preiskovalnih oblasti
in vsled skoro srednjeveškega preis-
kovalnega sistema vleče že toliko
mesecev.

Senzacionalen proces

Včeraj se je pričel v Benetkah
proces, ki vzbuja povsod največjo
pozornost. Glavno vlogo v procesu
igra ženska, ki je bila v največjo ne-
srečo plemenitim, neomadeževanim
možem. Pred beneško poroto stoji:
Marija O' Kurk, omožena grofica
Tarnowska, 32let stara posestnica iz
Kijeva, Nikola Naumow, 26 let star
uradnik iz Orela, Donat Prilukow,
star 40 let, bivši odvetnik v Moskvi,
in Eliza Perier, 31 let stara sobarica
grofice Tarnowske. — Nikola Nau-
mow je tožen radi umora, izvršenega
v Benetkah dne 4. septembra 1907
na grofu Komarowskem, vsi drugi
so toženi radi skrivde umora. Vso
to tragedijo je, kakor rečeno, pro-
vzročila grofica Tarnowska. Vzgo-
jena je bila v Kijevu v zavodu za
hčere visokih uradnikov in plemi-
čev. Njeni starši so živeli v vednem
prepiru, zato se je z največjim vese-
ljem oklenila mladega, toda za raz-
vajeno dekle premekega grofa Va-
silija Tarnowskega, ki je komaj ča-
kal, da jo je peljal pred oltar — v
svojo nesrečo. Grofica je bila silno
zapravljiva; za eno večerjo je izdala
do 600 rubljev. Za obleko je izdala v
dveh letih 30.000 rubljev. Za zakon-
sko zvestobo ji ni bilo dosti. Pognala
je v dvoboj z nekim njenim častil-
cem svojega moža, ki je dotičnika
tudi ustrelil. Grofa Tarnowskega so
vsled tega zaprli, grofica pa se je od
nje sodnijsko ločila.

V tožbi na ločitev zakona je Tar-
nowsko zastopal odvetnik Prilukow,
ki je bil v Moskvi na glasu kot naj-
boljši odvetnik. Njegovi dohodki so
znali na leto 25.000 rubljev. Bil je
zvest soprog in dober oče svojih
otrok. Tarnowska ga je tako za-
pletla v svoje mreže, da je njej izro-
čal ves zaslužek, in da je poneveril
svojim klijentom 80.000 rubljev, ki
jih je tudi njej izročil. Slednjič sta
pobegnili iz Moskve na Dunaj, poz-
neje v Pariz. Denar sta kmalu za-
pravila. Treba je bilo poiskati novih
dohodkov. Tarnowska se je seznanila
z vdovcem grofom Komarowskim,
bivšim ruskim stotnikom, ki si ga je
izbrala za svojo žrtev. Odpotovala
sta na Rusko, živela po hotelih kot
mož in žena, slednjič ga je poslala v
Benetke, kamor je nameravala po-
zneje tudi ona priti. Vsled prigovar-
janja Tarnowske se je Komarowski
zavaroval pri dunajski zavaroval-
nici »Anker« za 500.000 frankov za
slučaj njegove smrti. Na Dunaju je
tudi napravil oporoko v korist Tar-
nowske. V Orelu se je seznanila s
takrat 23letnim uradnikom Naumo-
vim, ki se je v njo takoj smrtno za-
ljubil. Njegovo ljubezen je ona na vse
možne načine še podžigala, povedala
mu je pa tudi, da se namerava z
grofom Komarowskim poročiti. Mla-
denič je bil seveda grozno ljubosu-
men. Tarnowska, njena sobarica Pe-
rier in Naumow so odpotovali v Be-
netke, kamor je brzojavno povabila
tudi Prilukowa. Tukaj je spletkarila
Tarnowska toliko časa, da je Nau-
mow sklenil, da ubije svojega tek-
mea grofa Komarowskega. Pri
spletkah je pomagala tudi sobarica.
Zjutraj dne 4. septembra se je na-
potal Naumow v stanovanje Komar-
owskega, ki ga je ustrelil. Nau-
mowa so takoj aretovali, Komarow-
ski pa je bil še toliko pri moči, da je
brzojavil Tarnowski na Dunaj, ka-
mor se je podala že par dni prej, da
ga je Naumow ustrelil. — Načrt
Tarnowske in Prilukowa je bil, da
spravita Komarowskega iz življenja,
da se polastita njegove zavarovalni-
ne, zvrtna vso odgovornost za umor
na Naumova. — Načrt se je
njima korenito ponesrečil. Obrav-
nava bo trajala gotovo več tednov
in bomo o njenem izidu svoječasno
poročali.

Književnost.

— Zemljepis Hrvatske. Uz sarad-
nju odličnih stručnjaka. Uredjuje ga
dr. Artur Gavazzi. Zagreb. Založil
Anton Scholz. Tega znamenitega de-
la je sedaj izšel 6. zvezek.

— Slovenska stenografija. Pri-
redil in avtografiiral Fr. Novak,
c. kr. gimn. profesor. Prvi del: Ko-
respondenčni pismo. V Ljubljani
1910. Založila »Katoliška tiskarna«.
— Ta knjiga ni morda ponatis pred
nekaj leti obelodanjene prve izdaje,
nego čisto novo delo, sestavljeno po
mnogoletnih praktičnih izkušnjah
gospoda pisatelja, ki je prvi sloven-

ski strokovnjak v stenografiji. Pod-
laga temu delu je Gabelsbergerjev
sistem, oziroma po Gabelsbergerje-
vih načelih sestavljeni češki sistem.
V tehničnem oziru je knjiga jako le-
pa in dela čast Blašnikovemu lito-
grafičnemu zavodu. Prof. Novakova
knjiga je velevažno delo in bo dobre
služila šolskemu pouku, kakor tudi
vsem, ki se hočejo sami naučiti dan-
danes tako potrebnega stenografi-
ranja.

Vse tu naznanjene knjige so do-
bljivo v »Narodni knjigarni« v Ljub-
ljani, Prešernova ulica št. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Proračunski odsek.

Dunaj, 5. marca. Proračunski
odsek ima sejo v torek 8. t. m. zve-
čer, da razdeli referate o specialnem
proračunu za leto 1910.

O bodoči večini in rekonstrukcij
ministrstva.

Dunaj, 5. marca. V političnih
krogih z veliko napetostjo pričaku-
jejo dogodkov, ki se imajo doigrati
po konferenci ministrskega pred-
sednika barona Bienenrtha s predsed-
stvom »Slovanske Enote«. Ta kon-
ferenca se ima vršiti že prihodnji te-
den. Takoj po ti konferenci bo nam-
reč baron Bienenrth pričel svojo ak-
cijo za sestavo nove parlamentarne
večine in za rekonstrukcijo kabineta.
Rekonstrukcija kabineta se ima iz-
vršiti v treh fazah. Najprvo se izpo-
polnite mesti češkega in nemškega
ministra-rojaka. To se izvrši prihod-
nji teden. Po veliki noči se odda port-
felj poljedelskega ministra enemu
izmed čeških parlamentarcev. Isto-
časno odstopi minister za javna dela
dr. Ritt, na njegovo mesto pa bo
imenovan eden izmed slovenskih
poslancev. Po velikonočnem zaseda-
nju češkega deželnega zbora, ki bo
to pot, kakor vlada pričakuje, redno
deloval, bosta odstopila ministra dr.
Hochenburger in Wrba, najbrže tu-
di grof Stürgkh, na njihovo mesto
pa pridejo parlamentarci.

Dr. Luegerjeva bolezen.

Dunaj, 5. marca. Bolezen dr. Lu-
egerja je stopila v najkritičnejši sta-
dij. Srce je otrpelo, obisti ne funk-
cionirajo in bolnik ne sprejema več
nobene hrane. Katastrofa je neiz-
ogibna.

Dopolnilna volitev.

Praga, 5. marca. Pri dopolnilni
volitvi, ki je bila potrebna vsled od-
stopa agrarnega poslanca Bergma-
na, je dobil agrarni kandidat nekaj
nad 6000 glasov, socialni demokrat
pa nad 5000 glasov. Vseh glasov je
bilo oddanih skoro 14.000, t. j. 95%.
Potrebna je ožja volitev med agrar-
cem in socialnim demokratom.

Seja hrvatsko-srbske koalicije.

Zagreb, 5. marca. Hrvatsko-srb-
ska koalicija je imela včeraj sejo, ki
se je je udeležil tudi ban Tomašić.
Ban Tomašić je govoril polni dve
uri o razni aktualnih vprašanjih,
posebno pa o volilni reformi. Rekel
je, da bo sabor sklical 18. t. m. Seje
pred veliko nočjo bodo zgolj formal-
ne, po veliki noči pa bodo zborovali
odseki. Končno je obljubil, da bo sa-
niral neke protizakonitosti, ki jih je
zagrešil ban baron Rauch. O konfe-
renci ni bil izdan noben oficialni ko-
muniké.

Končane občinske volitve v Zagrebu.

Zagreb, 5. marca. Včerašnjia
ožja volitev v III. razredu se je kon-
čala z zmago koalicije. Kandidat ko-
alicije, Ivan Ancl, je dobil 797 gla-
sov, frankovec Pavel Gašparović pa
660 glasov. Ancl je zmagal s 137
glasovi. Koalicija ima torej sedaj
v občinskem svetu 26 zastopnikov,
potemtakem večino.

Hofrichterjeva afera.

Osijek, 5. marca. Včeraj so Anko
Marjanović zasliševali ves dan. Iz-
povedala je, da je ciankali kupila v
lekarni pri »Angelu« v Pešti. Na to
je bil v Pešti zaslišan dotični lekar-
nar, ki pa je z vso odločnostjo zani-
kal, da bi o kritičnem času kdo pri
njem kupil večjo količino ciankalija.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. marca: Uršula Kajdiž, za-ebnica,
80 let, Pred škofijo 4.

Dne 3. marca: Lucija Matke sprevod-
nikova žena, 47 let, Marije Terezije cesta 10.
— Matej Rogoš, dninar, 72 let, Radetkega
cesta 11.

Dne 2. marca: Ivan Cerar, posstnik
69 let.

V hiralnici

Dne 2. marca: Marija Marz, zasebnica,
72 let. — Franja Zeman, dekla, 64 let.
Dne 3. marca: Matovž Zlobnik, mlinar,
67 let.

Zlata resnica.

»Fran plem. Šuklje, nekdanji svobodomislec, danes klerikalni deželni glavar kranjski, je v »Letopisu Slovenske Matice« v letniku 1877 na strani 54. zapisal naslednje besede:

»Čelo pri najbolj izobraženih ljudeh je to kaj prav navadnega, da izpreminjajo svoja načela (politična), da zapustijo svoje prijatelje in somišljenike ter sramotno pobegnejo v nasprotni tabor. To se godi iz dvojnega vzroka: Ali ni bilo pri njih onega pravega prepričanja, katero izvira le iz resnega premišljevanja in preudarjanja, katero je nasledek temeljitih studij in mnogovrstnihkušenj, in potem je begunstvo nasledek duševne plitvosti in površnosti; ali pa so ti uskoki predurjeni svoje mnenje le iz materialnih razlogov, iz grde sebičnosti, iz nizke častilakomnosti, in potem izvira njihov odpad iz podlosti in nemoralnosti.«

Tako je Fran plem. Šuklje — obsodil samega sebe.

Veliki možje.

Za takomenovane velike može so se ljudje vedno zanimali, ne samo za njih dela in uspehe, marveč tudi za njih osebnost, za vse to, kar je bilo na njih človeškega.

Pri ljudeh, ki so svojo zemsko pot dokončali ali navsezadnje nič posebnega težkega, po ohranjenem materialu določiti njih svojstva in posebnosti ter tako ustvariti celotno sliko njihovega značaja, razvoja in uma.

A je-li mogoče že na mladih ljudeh spoznati, če imajo lastnosti, ki dajo upanje, da postanejo njih lastniki kdaj res veliki može, to se pravi može, ki bodo zmognili za skupnost storiti kaj trajnega, velikega in napredek človeštva pospešujočega?

Pred nekaj leti je japonska vlada določila veliko svoto denarja v namen, da se posebno nadarjeni mladi ljudje iz revnejših slojev vzgoje. A japonska vlada ni pri tem mislila na vsakdenje ljudi, ki postanejo potem uradniki, profesorji, notariji, zdravniki itd., ki izpolnjujejo v človeški družbi sicer potrebne funkcije, pa so sicer popolnoma brezpomembni. Ne, japonska vlada je hotela dobiti in vzgojiti take ljudi takih zmognosti, ki bi bili v stanu celi domovini, celemu narodu torej skupnosti koristiti.

To prizadevanje japonske vlade je napotilo znamenitega nemškega učenjaka, profesorja Ostvalda, da je svojo pozornost posvetil temu problemu. Ostwald, ki je profesor na velikem vseučilišču, kjer že nad četrti stoletja podučuje dijaštvo najrazličnejših narodnosti, je za to nalogo toliko bolj vsposobljen, ker je prepoznal mnogo sveta in ker je znan za znanstveniki vseh narodov in ima oster pogled za spoznavanje značaja in zmognosti mladih ljudi.

Pred vsem je Ostwald poskušal dognati, kaj je raznim skupinam velikih mož skupnega, po katerih lastnostih oziroma okolčinah so si najbolj podobni.

Pred vsem je dognal, da resnično nadarjeni dijakji čim količkej dozor, niso več zadovoljni s tem, kar jim šola nudi. Šolski pouk je tako po obsegu kakor po vsebini prirejen za srednje nadarjene dijakje in vpoštevamo samo povprečno inteligenco dijaškega materiala. Naravno je, da tak pouk ne more zadovoljiti dijakov, katerih inteligenca znatno presega povprečno mero.

Druga vsem velikim možem skupna lastnost ki se javi v mladosti je izvirnost, to je zmognost, priti iz samega sebe na nove misli, na nove nazore in potom konkludiranja na nove konsekvence — ni treba da je vse pravilno, a vse ne izhaja samo iz šolskega pouka.

Edini material, po katerem je mogoče raziskovati lastnosti velikih mož, čisto nepristransko in brez predsodkov, so dela dotičnih mož in njihova pisma. Profesor Ostwald je na tej podlagi prestudiral značaj in svojstva različnih pionirjev na polju fizike, kemije in matematike. Oziral se je seveda tudi na rodbinske razmere izbranih svojih velikih mož, na materijalne in družabne razmere v času učenja in pozneje, na njih zakonske in socialne razmere ter sploh na vse, kar upliva na razvoj posameznega človeka.

Ostwald je svoje delo razvrstil tako, da podaja posamične podobe izbranih velikih mož. Ti so: Davy, I. R. Mayer, Faraday, Liebig, Gerhardt in Helmholtz.

Čitajoč te podobe, vzbudi najprej zanimanje dejstvo, da je Faraday izšel iz najnižjih slojev. S tem je

Faraday postal prva in edina izjema med velikimi umetveniki. Navadno se misli, da izhajajo najvrlejši može iz najnižjih slojev in da si s silo svojega duha in močjo svoje osebnosti napravijo pot. Iz Ostwaldove knjige izhaja jasno, da je to le polovičarska resnica. Iz kmetijskih, delavskih in takih slojev izhajajo pač dostikrat res može čudovitih zmognosti, ali njihove zmognosti so skozinsko enostranske. Ti ljudje postanejo lahko imenitni organizatorji, spretni tehniki in veliki trgovci in spekulanti, a značilno je, da delajo ti ljudje vedno samo za svojo osebnost, naj so potem kakorkoli drapirani. Za idealna stremeljenja, za delo v občo korist, za delo v blagor človeštva, nimajo ti ljudje nič smisla in ker njihovo delo tudi ne sega globoko v občo človeške interese, jih Ostwald tudi ne šteje med res velike može. Prav med velikimi možmi, ki so se odlikovali v prirodoslovnih vedah v najširšem pomenu te besede, je Faraday edini, ki je izšel iz najnižjih slojev, vsi drugi so izšli iz srednjih izobraženih slojev, nekateri celo iz višjih slojev, kjer je zanimanje za vedo prav redka stvar.

Dalje dokazuje Ostwald, da so bili veliki može že v svojih prvih dijaških letih nenavadno zreli. Taka zrelost v mladih letih se javlja v tem, da si dotični dijak kmalu izbere predmete, ki jih prav posebno zanimajo in v katerih si pridobe kolikor mogoče več znanja, vedno veliko več, kakor ga imajo drugi tovariši in kakor ga sola zahteva. Ostwald povdarja, da bi morali pametni vzgojitelji s tem računati, priznava pa, da se to skoraj nikoli ne zgodi. Velikega Liebiga so na pr. izključili iz šole, ker se ni dosti učil humanističnih predmetov, dasi je naravoslovne predmete že kot dijak bolje in temeljiteje obvladoval kakor njegovi profesorji. Šola, pravi Ostwald, je najbolj neusmiljeni sovražnik genijalne nadarjenosti in je zadušila že mnogo velikih talentov. Faraday bi morda nikdar ne postal nič, da je redno studiral. Toda Faraday ni sploh nikdar v šolo hodil, nego se je čisto sam izobrazil in si sam pridobil znanstveno podlago za svoja čudovita razkritja. Sploh, meni Ostwald, je oseben poduk pri talentih prve vrste prejš škodljiv kakor koristen, dočim je pri srednje vrste ljudi neizogibno potreben.

Neposredna posledica zgodnje zrelosti je, da izvrše dotičniki svoja največja in najvažnejša dela že v mladosti, največkrat še pred 30 letom svoje starosti. Človek bi sodil, da rasejo človeške zmognosti z leti, z večjo močrostjo, z bistrejšim umom in z večjo izkušnostjo, dokler ne začne pešati organizem, ki seveda uničuje tudi umstvene zmognosti. A izlede kažejo, da temu ni tako; človek pač z leti pridobiva na modrosti, na bistroumnosti in na izkušnjah, ali kar stori in ustvari v poznejših letih se navadno ne more meriti z njegovim prvim delom. Vzrok temu je po Ostwaldu zgolj psihološki. Prvi umstveni porod izrabi toliko in najbolj duševnih moči, da se to nikdar več ne popravi.

Značilno je dalje, da se genijalni mladi ljudje skoro vedno ravno takrat oženijo, ko so svoje prvo veliko delo izvršili. Navadno pa zakonsko življenje nanje ni ugodno vplivalo.

Kaj interesantno je Ostwaldova razdelitev izumiteljev in razkrivateljev na dve skupini, v klasično in v romantično. Med klasične šteje Ostwald tiste, katerih dela so vsa brez izjeme vsestransko popolna, ki pa niso imeli ali nič ali le malo osebnega vpliva na svoje kroge. Sem spadata n. pr. Faraday in Helmholtz. Romantiki pa so tisti, katerih dela sicer niso popolna, ki pa se odlikujejo po mnogovrstnosti in originalnosti in ki mogočno vplivajo na sodobnike.

Ostwaldovo knjigo imenuje njen najboljši kritik: bijologijo velikih raziskovalcev in vredno jo je čitati zaradi njene velesimpatične razlage raznih individualitet.

R.-c.

Travnik pod Rožnikom

v Ljubljani

se odda v zakup.

Pozive se v nedeljo od 3.—4. po. na Rimski cesti 17 (gostilna Bolto).

773

Spreten knjigovodja

blagajnik, za raznovrstna podjetja, več slovenščine in nemščine, z večletnim službovanjem in najboljšimi referencami, .i. želi premeniti službo. .i.

Ponudbe pod »F. P.«, Beljak, poštno ločeno.

710

vec 400 GODI NA

uživa Humpolec glas suknarskoj grada

Najbolje suknjo i pomodnurobu nudi tvrdka

ANT-TOMEC

izvoz suknja u Humpolcu (Češka)

Uzorci suknja po želji

Tubuli females

cum herba Cannabis indicae dosim.

Slg. cigarete iz indijske konoplje.

S tem receptom se dobi v vsaki lekarni samo proti zdravnikovemu predpisu škatljico za 1 krono.

Obenem sredstvo proti naduhi, deluje pomirjevalno in boleznitolažeče na vsa sopila.

Edini izdelovalec

lekarnar Trnkoczy

v Ljubljani na Kranjskem.

Bazarno blago

50 vinarjev!

Same praktične predmete iz stekla, porcelana, kamene, železa, jekla, niklja, pločevine, lesa in vse galanterijske predmete in igrače ponuja

kupčevalcem na prodaj

prva češka veletržnica za bazarno blago

Josip Berman

Vysoké Myto, Češko.

Dopisuje češko, nemško, francosko in angleško.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg

kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(kit) priznane in strokovno preizkušene najboljše.

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domaćega izdelka za zibarje in za vsako obrt

priporoč

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, smolev, lakov in steklastih mas.

Zahtevajte cenike!

Akumulatorji

200 amp h veliki od bron 60 naprej. Ceni zastonj.

A. Luscher

tvornica akumulatorjev, Brodsko 22 176

Letna prodaja nad 100.000 komadov.

462

Climax

motor na surovo olje

najpreizkušenejši, najcenejši obratni motor. Konjska moč stane na uro 1 /, do 2 / vinarja. Ni treba hlajenja z vodo. Ni finančne kontrole. Brez nevarnosti za eksplozijo.

Pojasnila in proračune daje inženirska pisarna L. Ungar, Gradec.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavičkovih stampilij

Ljubljana, Sv. Petrac. 6.

Češki franke.

Poskusite enkrat naročiti obleko pri

Josipu Ahčinu

krojaškem mojstru

v Ljubljani, Vegova ulica 12.

Jamči se vam, da bode te prav zadovoljni s postrežbo.

706

Razpis.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega redarja.

Kolekovane prošnje vlagati je do dne 15. marca 1910. Plača po dogovoru. Prednost imajo zakona večji.

Županstvo Meste pri Ljubljani,

dne 28. februarja 1910.

724 **Fran Zakotnik,** župan.

Harmonij

popolnoma nov, ravno izgotovljen, ameriške sestave (Saugwind), sesalnik, lastnega dela, z lastno violo, gambo, intonacijo, s posebno močnim in prijetnim glasom, 16. 8 in 4 fuz., dvojen na 5 oktav posebno primeren za šole, pevsko društva ali male cerkve, je naprodaj pod popolnim poroštvom in primerni ceni.

Več se izve pri lastniku in izdelovalcu **Franju Bernotu** na Hrušici pošta Jesenice na Gorenjskem.

Špiritovi sodi

od finega špita od 600 do 800 litrov in

vinski hrastovi sodi

prav močni in zanesljivi, se dobo po nizki ceni pri tvrdki

593

M. Rosner & drug

v Ljubljani, poleg Koslerjeve pivovarne.

JANUS

Tvornica vozil kol. s. 3 leta jamstvo.

Prve vrste vozna kolosa s prostim tokom in zavoro na pritisk nazaj od 65 K naprej. Janus prostotečna os z zavoro na pritisk nazaj, 1 leto jamstvo, 15 K. Placše od 4 K naprej, dobre pnevmatike, prima pedal in prima vertikalna od 3 K naprej. Zvenel od 30 vln. naprej, koletočen zvenec od 1 K. Acetilneke od 2 K naprej, varovale proti blatu kompletno iz pločevine ali lesa 2 K 30 vln. sedla, torbe, osi, kromi vseh sistemov v zalogi in posoj.

Lastna popravila, poskljanje in emajljanje.

Zahlevajte bogati glavni katalog 1910 gratis in franke.

Uvozna trgovina za industrijske vozil

Max Skutetzky

Dunaj 1., Stubenring št. 6.

Učenca

za kloparsko obrt in vedno instalacije sprejme takoj **Fran Lončar** v Sp. štiki 66 pri Ljubljani. 703

Lazarič Lindarski

Povest v verzih. Spesnil Janko Šanda. Dobiva se pri pisatelju (p. R. gateg. Šajersko) po znižani ceni broš. za K 1'50, vez. za K 2'50

Kdor naroči vsaj 10 izvodov vkup, dobi izvod zopet še 20 vinarjev ceneje.

Ceški salonski briketi

se najbolje priporočajo vsakemu, ki išče štedilno in zanesljivo dobro kurilo. — Dobijo se le pri **J. Paulinu**, Nova ulica šte. 3 v Ljubljani. 4871

Proda se

mlin in žaga

na stanovitni in močni vodi, 5 minut od kolodvora juž. žel. na dobrem prostoru. Je okoli 3 orale (johe) zemlje in prav na lepem kraju. Proda se zaradi drugega podjetja. Kupci naj se oglasijo, da se na mestu pog. dimo, pri 48

R. Kunce, Št. Juri ob juž. žel.

Smrekove sadike

iz visoke lege, 2, 3 in 4 letne, 1000 komadov po 4—6 K, prešolane velike 1000 komadov od 10—25 K in smreke za parke ter mesecni in prstjo vred, se oddajajo, dokler bo kaj zalogo, loco železniška postaja Trbovlje. — Naročila na 746

M. Kirchschlager v Ljubljani.

Učiteljica

službujoča na štirirazrednici v prijaznem kraju na Kranjskem. ob železnici v bližini mesta, želi svojo službo zamenjati s koleginjo, ki tudi slušbuje na štirirazrednici, bodisi na Kranjskem ali Šajerskem.

Ponudbe do 16. t. m. pod šte. „550“, poste restante, Ljubljana.

Uradniško hranilno društvo

Gradec, Herrengasse 7, II. nadstr.

Osebn kredit in posojila za ranžiranje uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljencom itd. pod najugodnejšimi pogoji eventualno tudi brez porokov proti enkratnemu poroštvu prispevku. Nikakih predstroskov. Prospekte in pojasnila daje za Kranjsko: 4845

J. Kosem, Ljubljana,

Krakovski nasip št. 22

Za žago Jelendol pri Ribnici 759

iščem manipulanta

eposobnega v manipulaciji bukovega in jelovega lesa v šumi, na žagi in zunaj žage. — Nastop službe početkom aprila. — Ponudbe naslovite na:

L. Šutej, Zagreb.

Več mizararskih pomočnikov

in

vajenca

sprejme takoj v trajno službo

Jožef Stare, mizar na Sledu.

V hiši Šelenburgove ulice št. 4, se odda s l. majnikom t. l. lopa,

prostorna prodajalna

in

dvorišno stanovanje

obstoječe iz 4 sob in pritlikin. Več se poizve pri hišnem lastniku v I. nadstropju.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tvrdke Fratelli Branca v Milanu

edine in izključne lastnice tajnosti o pripravljanju
je najuspešnejša želodčna grenčica na svetu!
Neutrpijiva v vsaki družini! — Dobiva se v Ljubljani pri:
J. Buzzoliniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Rabite za streho vaših hiš

ETERNIT-TOVARNA LJUBEVITA MATSCEK LINZ VOCKLABRUCK DUNAJ BUDIMPESTA NYERGES-UJFALU

Glavno zastopstvo za južne dežele:

V. JANACH in DRUG, Trst.

Vprašanja na Teodorja Korna, krovec in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se izdelujejo strelovodi
kleparska in krovska dela z različnega blaga.

Puške:

Lancaster od . . . K 26.—
Flobert 8 50
Pištole 2.—
Samokres 5.—
naprej. Poprave cen. Ilustrovan cenovnik
franko **F. Dušek, Opočno 76**
ob državni železnici, Čačak. 4310

Svoji k svojim!

179

Prva in edina češko-slovanska tvrdka za
uglaševanje klavirjev

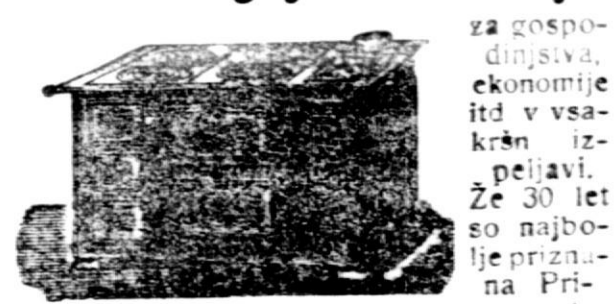
posreduje kupovanje in prodajo novih in starih
klavirjev, kakor tudi prevzema popravila vseh
sistemov klavirjev. Uglasuje „Masbena Ma-
tici“, „Mladiki“ in drugim slovenskim za-
vodom. Preglašuje pa brezplačno. — Vsa v to
stroko spadajoča dela izvršujemo točno in ceno.

Najtopleje se priporoča

G. F. Jurásek,

prvi kranj-slov. uglaševalec klavirjev
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a. I. nadstr.

Štedilna ognjišča Triumph

za gospo-
dinjsiva,
ekonomije
itd. v vsa-
kranj iz-
peljavi.
Ze 30 let
so najbo-
lje prizna-
na Pri-
znana tu-
di kot najbolj-
ši in najprej-
nejši izdelek
Največja prihranitev goriva. Specijalist
štedilna ognjišča za hotele, gostilne,
restavracije, kavarni in dr. Ceniki in
proračuni na razpolago. Glavni katalog
franko proti doposlani znamki. 2500

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Weis 18, Gorenje Avstrijske.

H. Suttner

Ljubljana,
Mestni trg

nasproti rotovza.
Priporočamo svojo bo-
gato zalogo na li-
nejših in najnovejših
žepnih, kakor
salonskih ur,
juvel, zlatnine

in srebrnine, raznih pripravnih daril
iz kina srebra

Blago najcenejše vrste. Cene najnižje.

Sukna

In modno
blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.
Vzorec franco.

323

Najboljši izdelki
godbenih avtomatov in orkestrijonov
ter drugih mehaničnih godbenih strojev

v skladišču prve praške tvornice godbenih avtomatov in orkestrijonov
Diego Fuchs, Praga
Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, Ljubljana.

(pri „Maličnu“, nasproti glavne pošte.)

Najnovejši gramofoni od 25 K naprej. Fonograf z 10 komadi samo 15 K.

Novosti **Gramonella!** Novosti Orkestrijon z
gram fonom. — Dvojni užitek.

Ne kupite prej orkestrijona ali gramofona, dokler niste ogledali
naše zaloge.

Najnovejše slovenske plošče.

Mehanična delavnica za popraviljanje vseh vrst godbenih
avtomatov gramofonov, po nizkih cenah in pod garancijo.

Veliki ceniki zastoj v trgovini.

Z odličnim spoštovanjem

A. Ratberger.

Lokal za brivca

na zelo prometnem kraju v Ljubljani
se za nizko najemnino **takoj odda.**
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda.“ 732

Proda se lepa vila

v Begunjah na Gorenjskem, 30 minut od železniških
postaj Lesce-Bled ali Radovljica s krasnim raz-
gledom po Gorenjskem. Vila ima 5 sob, kuhinjo,
klet, kopalno sobo in druge prostore ter vodovod.
K vili spada tudi vrt v obsezu 10 a 72 m.

Natrti se dobe brez stroškov pri **Konradu**
Šegun, c. in kr. nadporočniku ženijskega
štaba v Trbižu na Koroškem, na katerega
se je obrniti s ponudbami. 727

Nedosežno

Najnovejša
ameriška iznajdba

Higijsko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. K 4-60.
Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Higijsko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pismene
znamke) mu pošlje diskretno in poštne
prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja

H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Nussdorferstrasse 3-0.

Naj nihče ne zamudi izpolnitve
vinskega vermuta Pasini

Dišeče zdravilno vino je to, prelahke slasti, po-
spešuje tek, jati in krepi. — Premno priznani.
Zajamčeno pristno, iz najboljših južnotirolskih
belih vin, popolnoma ustrežajoče novemu vin-
skemu zakonu. Najvišje odlike. Grand prix in zlata
svetinja v Parizu in Florenci. 4550

Dobi se v vseh boljših delikatesnih trgovi-
nah, kavarnah, restavracijah in gostilnah.

Naročila je naslavljati na izdelovalca **Fausto**
Pasini v Tridentu (Tirolsko) ali pa na
glavni zastop za Ljubljano in Kranjsko

Janko Traun v Ljubljani.

Neprimerno

dobre slasti je **zrnata kava** do po-
lovice zmesana s

Schikovo rženo kavo

Slastna pijača! Velik prihranek!
5 kg ržene kave za K 4— pošilja
franko po povzetju

Mihael Valentin Schik

Dunaj VII 3, Lerchenfelderstrasse
št. 67. 3847

Superfostati

mineralni in animatni, na preiz-
kušenejši, najzanesljivejši in
najcenejši gnojilo s fosforjevo
4743 kislino

za vse vrste zemlje.
Vsebinsko strogo zajamčeno. Garantira
se najhitrejši učinek, največji donos.
Za splošno setev neutrpljivo.

Dalje
amonijakovi, kalijevi in solitrovi
superfostati.

Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gno-
jila, kmetijske družbe in društva.

Pisarna: Praga, Příkopy 17.

Vinske sode

nove iz klane in žgane domače in slavonske
hrastovine, izparjene in ovinjene, porabne takoj
za vsako vino, prodaja zadruga

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrdki domači izdelek!

UMETNA GNOJILA

kakor **žlindro, kalijevo sol, kajnit,**
rudninski superfosfat naročite za po-
madansko gnojitev **takoj** pri zadruzi

Agro-Merkur

v Ljubljani.

MOKO

otrobe in druge mlin-ske izdelke izvrstne ka-
kovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur

v Ljubljani.

VINO

kakor **ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko,**
metliško, vipavsko, gorisko, istrijansko, zanesljivo
pristno, izbrano kapljico dobavlja od 56 litrov
naprej zadruga

Agro-Merkur

v Ljubljani.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve vrste, z jamstvom za nje
trpežnost skozi pet let in opeko za zid

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarnice na Viču pri Ljubljani, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I KNEZ-U v Ljubljani

13 blodnje v življenje.

Bled, poten in razgret je prodiral gosto zaraščeno grmovje in prispel na peščeno obrežje deručo mogočnega reke. Zhegan, nemiren pogled se je mirno uprl po vodni širini in nehoti poglabljaj v vzdigal v divjem valovju deručih voda. — Videlo se je da je pozabil, stoje nepremično, svet, pozabil misli na težke spomine, ki so ga gnali za neznanim mu ciljem nevedno kam. Ni ga brigalo pekoča južno solnce, ne razbeljeno ob robu divje zaraščeno obrežje, ugloobil se je v tek voda in zdelo se je, da se polje na njenih brzinih brez misli in želja naprej, daleč naprej v neznani in tuj, osrečujoč ga svet ničevosti. — Odseval mu je iz obraza, na katerega so vtisnili vidne znake prestani duševni boji, in v globini njegove duše zatrti izbruhi čustev, katere je krotil z moško silo, preprosen, da bi kazal svetu svoje slabosti, razvoden mir, in nabravljaj usne v ironično zadovoljen nasmeh je živel v trenutku življenja, kot bi mu zaspala in zasajala utrujeno srce in duša, v onih višinah, v katerih se človek človeka ne zaveda. — V divjem boju valov, v njihovem vrvenju in šumenju je našel neudoma mir in zavetje in tembolj mu je zahotela duša po vodi. Z jasnejšim obrazom in z nasmehom kot bi stopal v čarovni svet, ki ga odtrga po zemlji, kot bi stopal v bajno votlino duhov in vil, okrašen in ovenčan z neusahljivim cvetjem med zvokorazno očarujočo godbo, se je bližal v obrežje pljuskajoči vodi. — Lajmo so mu drstele stopinje po razgretu bregu, in kot v umetnem spanju prost zemeljskih sil je liki duhovom premeiril obrežje in obstal, razprostrši roke, in gležnje v vodi. — Bil je videti srečen, kot je srečen človek, ki po prestanih težkočah stegne roke po sreči in jo objemši omamljen pritiska nase in ne menja se za svet divje poljublja. — Stal je ob vodi kot žrtev, slabljen in premagan od notranjih bojev, katere je prikril svetu, luševno in telesno uničen, potrt in zgubljen v boju za obstanek z usmehom in ponosom premagalec, ki preinagan vse zaničujevaje stopa do zmage. — Pogrezal se je globlje v mehki glini, valovi so mu pljuskali okrog nog, ter se odbijali, kot bi mu igrali otroku. Zgubljaje se v hitrih, širših in širših vrtincih v divjem metazu valovja v sredini. — Drvila je reka naprej, podila v neskončenem se toku, vlekla brezvestnega in ga vabila v hrupnem šumenju seboj...

Začula se je od daleč pastirsko piščal, tužno, čarobno je pela, in vroč veter je prinesel lahne zvoke ubrane petja, katerega melike in sladke melodije so mu blažile divje razgira, no usalo dušo. — Prestopil je korak v vodo, se sklonil k njeni gladini, si omočil roke in z njimi obraz in glavo. — Razlegel se je v bližini vesel in poreden smeh, smeh poln življenja in mlade moči, smeh nežne nepokvarjenosti, bujno razvele mladosti, ki nas osreči, spomni srečnih dni, vdihne novo neznano moč in obudi hrepenenje po veselju in prostem mladinski lastnem življenju. — Stopil je nehoti iz vode in se ozrl na podočje in igrajoče se krdelece deklice, nabujen travniku nad divjim bregom, prepevajoče z zvonnimi glasovi mehke pesmi in obšipajoče se medseboj s potrkanimi, bujnimi južnimi cveti. Ni se mu potemnil obraz, razigran smeh mu je odseval še vedno iz oči in zdelo se mu je, da je stopil vrnivši se z višin, ki so ga napravile brezčutnega, nazaj v oživljajočo, čuteč in bujen, srečen nov svet. Zavedel se je ob zvoku daljne čarobne piščalke med oživljajočimi porednim petjem in smehom mladine posute z nežnimi cveti, da je v samoti, ob valovih deručih vode, in zautil mokroto nog. Čutil se je nenadno v novem svetu, kateri mu nudi mesto trpke brezčutnosti novo življenje, polni upe, blaži in ogreva srce. — Bilo mu je kot človeku, ki se zloče, kajti kot jok je vplival nanj višek duševnega boja, stoječega v slabosti in nezavesti na pragu noči. Spomnil se je pretekle nezdode, spomnil kako ga je izobčil svet in brezobzirno pahnil iz družbe, ker je všel vanj mlad neizkušen, s srcem v roki in mislimi na jeziku. Zave se onega ponosa, ki ga uničijo in zamore liki slanki v jutranjih žarkih zlatec zlate poljane osuje nov cvet. — Spomini, ki so mu preje trgalji dušo, žalitve in preziranja onih, ki jih je ljubil, ter očitno zaničevanje doživljanih motogcev, katere je prosil, vsa trnjeva pot, blodnje in iskanje novega življenja, ki so ga dovedli ponosnega in neukročnega na pot, kjer bi bil poginil, vse se mu je zdelo ničevost, nevredno in premalenost, da bi uničeval nadalje samega sebe. In kar mu je bilo preje nemogoče, se mu je zdelo lahko. Izraja se s spomini, in duševnimi odmevi daljne čarobne piščalke, veselega petja in smeha pomekanega z venci južnih rož se je vrnil ne proseč tujcev moško zavedajoč se novomočimi

mo prestranjanja vseh, sročeno iz tujine v novo življenje domov. — P —

Po svetu.

* Stavka mladih Kitajci proti moštvi. Prodiranje modernih idej v »nebeško carstvo« kitajsko je obdarilo Kitajce s čudnim konfliktom: kitajske device stavkajo proti moštvi. Osnovna se je tajna zveza deklet, h kateri je pristopilo mnogo deklet iz najodličnejših obitelj. Ta zveza se zove »društvo sester«. Vsaka družbenica se je morala obvezati, da se upre krutemu kitajskemu ženitvenemu zakonu, glasom katerega je vsaka ženska najprej sužnja svojega očeta, potem svojega moža in ako postane vdova, sužnja lastnega sina. Borba mladih in svobode željnih Kitajci je zelo prirosta: članice društva se sicer ne upirajo moštvi s silo, ali ko se jih proti njihovi volji omoži, ne vzamejo na svojem domu nobene hrane in ako se jim hoče zaljubljeni mož približati, se ga ubranijo z nohti in zobmi. Ko preidejo prvi trije obstrukcijski dnevi tega zelo idiličnega življenja, mora mlada žena po starem običaju na obisk k roditeljem. Ona gre domu — ali potem se ne vrne več k možu. Po zakonu, ki smatra domačo hišo za sveto zatočišče, je ne more nikdo prisiliti, da bi šla iz nje. Članice društva sester se potem preživljajo z lastnim delom, in nekatere so bile baje že tako velikodušne, da so poslale celo zapuščeniemu soprogu nekaj od svojega zaslužka, da si lažje poišče ljubezni večjo družico.

* Proti naseljencem. V washingtonskem parlamentu je zastopnik Hayes vložil predlog, ki je naperjen pred vsem proti naseljevanju v Zedinjenih državah. Hayesov predlog določa, naj se nikomur ne dovoli naseliti se v Zed. državah, kdor ne prinese seboj uradnega potrdila o svojem dobrem značaju, ki mora biti potrjeno od urada ali oblasti one dežele, iz katere dotičnik prihaja. — Zvezna vlada namerava s tem storiti razne usluge evropskim vladam, zlasti pa policijskim državam kakoršne so Avstrija, Nemčija in Rusija. Ako se ta predlog spremeni v zakon, ne bo mogoče ne enemu svobodoljubnemu človeku, ki ni zadovoljen s ji in drugih deželah Evrope, priti v Zed. države. Ta del predloga je namenjen — morda brez vednosti moža, ki je predlog spisal — tiranskim evropskim vladam omogočiti zasledovanje svoje žrtve tudi onstraj oceana. Ako bo de ta točka sprejeta, potem bodo lahko poslali domov vsakega naseljenca, katerega si žele oblasti srednjeveških evropskih držav. Oni predlog ne dela časti ameriški republiki. V Ameriki se potega ne bode moglo več govoriti o neodvisnosti poedincev. Isti predlog tudi določa, naj se naseljevanje prepove vsem dekletom, ki še niso stara 20 let, in ki prihajajo brez spremlstva staršev ali brez spremlstva, kakršno je določeno po posebnih odredbah naselniške oblasti. S tem namerava zastopnik Hayes baje preprečiti prihod nemoralnih žensk iz Evrope. Vendar se pa s tem ne more ničesar doseči, kajti na podlagi omenjene določbe bodo zabranjena pot v Ameriko tisočerm in tisočerm mladim ženskam, ki imajo edini namen delati zase in za svoje starše. Vendar pa zgoraj navedeno še ni vse, kar določa imenovani predlog. Odstavek 7 imenovanega predloga je tak, da zamore spremeniti v nekaterih pogledih Zedinjene države v nekako imitacijo starokopitne Avstrije. Ta točka določa, da se mora dati vsak naseljenec, potem ko se izkrci, vknjižiti, oziroma registrirati, kakor se to inače dogaja le s psi in avtomobili. Le v Avstriji, Nemčiji in Rusiji se morajo ljudje javiti povodom svojega prihoda in odhoda pri policiji. V Ameriki kaj takega dosedaj ni bilo, kajti tam se vknjižujejo le psi, ne pa prosti in svobodni ljudje. Vsak naseljenec bode moral glasom imenovanega predloga dobiti od oblasti pričevalo o svojem stanovanju ali bivanju. Kako vesele bodo oblasti v Avstriji, Nemčiji in Rusiji, ko bodo lahko dobili iz Amerike nazaj vsakega človeka, katerega nameravajo za vedno uničiti! Ako pride v Anglijo kak inozemec, ki dovede seboj svojega psa, mora poslati psa za mesec dni v karanteno, da se tako spozna, ni li pes bolan. To je pravilno — za pse, toda z ljudmi v Angliji tako ne ravna. Tako ravnanje se je pribralo za Zedinjene države, o katerih se pričakuje, da bodo z naseljenci ravnale tako, kakor se ravna v Avstriji z davkoplačevalci. Toda tudi to še ni vse, kajti imenovani predlog tudi določa, da se mora vse naseljenec — fotografirati. Eno fotografijo dobi naseljenec, ena ostane v uradu. »Glas Naroda« pristavlja še temu: Ako uvažujemo vse navedeno, potem moramo pričeti dvomiti, da živimo v republiki, kajti nihče ni mislil, da bomo došli od take lepe »svobode« v letu 1910. Zanimivo bode glasovanje o tem predlogu — ako sploh pride do glasovanja.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji sedanosti
so z znamko

Cene brez konkurence!
Edina založba le pri trdki
J. Keber!
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke in zastorjev, barvarija in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba za droge, kemikalije, zelišča cvetja, korenine itd. tudi po Kmetu, pa, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurškega obvezila vsake vrste, sredstva za dezinfekcijo, voski in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Obilnost. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol dvojna sol, soliter, esojan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelišča (rože), cvetja, korenine, semena, skorje itd.

Avgust Agnola
Ljubljana, Dunajska cesta 13
Izborna zaloga namiznih in nastropnih svetilk najnovejše vrste
po nizkih cenah

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre doluje stare samokresnice, sprejema vsako vrstno popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki na zahtev.

Ceno posteljne perje!
Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg sivega, dobrega, pulenega 2 K; bolj šega 4 K; prama polbellega 280 K; bellega 4 K; bellega puhastega 510 K; kg velefinnega sne šacbellega, puljenega, 510 K 8 K; kg puha, si ega 6 K, 7 K, bellega, šinega 0 K; na finjši prvi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.
Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, bellega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 16 cm široka, z dvema zglaščicama, 80 cm dolga, 58 cm šir, polnjen s novim, sivim, prav stanovitnim puhastrim perjem 6 K; napol puh 10 K; puh 14 K; posamezne pernice 0 K, 1 K, 14 K, 16 K, zglaščice 3 K, 350, 4 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja ali vzame nazaj, za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešen ce št. 767, Šumava

V Ameriko in Kanado

pripravna, cenena in zanesljiva voznja
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:
Pannonia, 1. marca 1910.
Carpathia, 6. marca 1910.
Ultima, 29. februarja 1910.
Iz Liverpoola: 1515
Lusitania (največji in najlepši parnik sveta) 19. marca, 9. aprila, 7. in 28. maja, 18. junija 1910
Mauretania dne 12. marca, 2. in 30. aprila, 21. maja, 11. junija 1910.
Pojasnila in vozne karte pri **Andr. Odisek** v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23, poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III razred K 180 za odraslo osebo z davkom vred in 100 K za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Svoji k svojim! Narodna trdka!

Milko Krapeš
urar in trgovec
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.
Ustanovljeno leta 1852.
Ceni, občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954
stenskimi in žepnimi ur, uhanev, prstanev in verižic.
Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno niski ceni.
Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.
Glasilo trzajsko in pošiljno preda.

Brázavevo francosko žganje
je že izza 60 let predobro preizkušeno domače zdravilo, na vseh razstavah odlikovano z zlatimi svetinjami. Stoklenice po K 120 in 2 K so napredaj povsod. Zdravje izredno »Brázavevo francosko žganje«, da ne dobite kakšnega manjvrednega izdelka. 428

Semena
najboljših vrst, zanesljiva, preizkušena, kakor krmilne pese in druge zelenjadi prodaja in razpošilja 698
Ivan Simončič, vrtnar v Litiji.

Sprejmeta se takoj
2 vajenca
za tično pletarsko obrt. Hrana in stanovanje v h. št. 690
Kdor ima veselje do tega obrta (priučiti se tudi lahko nemščine), naj se blagovolijo obrniti starši na **Adolfa Starca**, izdelovalca in trgovca žitnih pleten v **Beljaku na Koroškem.**

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznana najboljših pšenčnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 28
v Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Solcann, Inomostu, Trdentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcem, Kotoru, Šarajevu in Pulju.
Brzjaviti: Valični mlinu, Kranju.

Pristno brnsko blago
Spomladanska in poletna sezija.
KUPON
metrov 310 dolg
za popolno moško obleko (suknja, hlače, jeklovnik) stane samo
1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron
Kupon za črno salonsko obleko K 20— dalje blago za površnike, turistiški loden, svinlate kamgarne itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana
Zaloga tvornice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu
Vzorec gratis in franko.
Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Zaradi obilnega prometa vedno največja izbira popolnoma svežega blaga. Stalne najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najpozorneje in natančno po 601 vzorcu.

Dragotin Puc
: tapetniški in preprogarski : mojster
v trdki Puc & Komp.
Izdelujem vsa v to stroko spadajoča dela solidno in po 1078 niskih cenah.
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11.

NOXIN
Najboljše mazilo za čevlje.

NOXIN
Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljska prometopisna družba v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrojujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno opremo.
Priporočila in izpričevala 2944
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Ravnokar izšle nove dvostranske slovenske plošče!

Cena 4— krene in po 2 K 50 vin.
2832 Velika zaloga

gramofonov

od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.
Zato zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

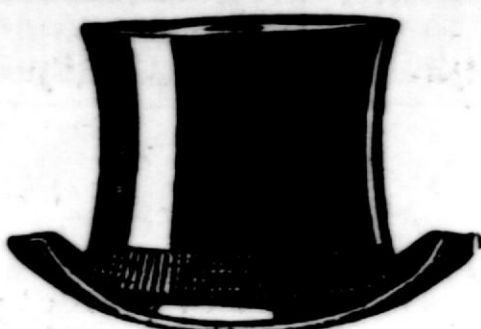
Fr. P. Zajec
urar in optik

Ljubljana, Stari trg št. 26.

August Repič

soedar v Ljubljani 40
Blejska ulica št. 16 (v Trnovu)
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11

priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Slovenska trrdka obuval Združenih čevljarjev v Ljubljani

Wolfve ulice šte. 14

priporoča slav. občinstvu svojo veliko zalogo za jesensko in zimsko sezono vseh vrst najmodernejših čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi za turiste in telovadce ter razne čevlje za dom. Prave ruske galoše in dokolenice (gamašne) in vse k stroki spadajoče potrebščine

Narečila po meri in popravila se okusno, točno in solidno izvršujejo v lastni delavnici.

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike! 1525

Ustanovljeno leta 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

Ljubljana

črkoslikarja, lakarja, stavbna in pohišvena pleskarja,

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

Delavnica:

Igriška ulica šte. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ustanovljeno leta 1842.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade. Od c. kr. avstrijske vlade za vernost v Avstriji zavarovanih pripoznana vrednost

K 36.433,020-65

Izredno liberalni pogoji polic.

Pri kritnih policah nudi družba

takoj po sklenitvi zavarovanja odškodnino za smrt po

samomoru ali dvoboju

Novo in hasnovite tarife — Informacije in prospekti zastoj.

Podružnica za Avstrijo.

Gresham Life Assurance Society Limited Dunaj I., Gisela str. 1.

Generalna agentura v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2.

VIKTOR MORO.

V zavarovalništvu uvedene osebe, ki imajo v mestu in na deželi dobre zveze, se sprejmo po ugodnih pogojih 347-1

Najcenejše

solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča

Jos. Vidmar

Ljubljana

Prod. škotije 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Poltniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetek**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna potovanja doje se brezplačno

Nič več izpadanja las!

Nič več prhljaja!

Lasje in brada zrastejo nanovo!

„Lasni Petrolin“ iz P. Schmidbauerjevih lasi, kemičnega laboratorija Salcburga II, zanesljivega učinka proti izpadanju las in prhljaju pospešuje novo rast las in brade in je uspešno za splošno negovanje las. Je prečiščeno c. kr. zdravstveno oblastvo, zapisoval in priporočali so ga pa mnogi zdravniki. Na tisoče izkazali zdravnikov in laikov. Gosp. dr. Eichler, Komotar (Češko) piše: „Med različnimi sredstvi proti izpadanju las, lasni proti prhljaju, sem spoznal vaš izdelek „Petrolin“ za najpreizkušenejši in so ga po mojem predpisu povsod rabili z dobrim uspehom.“ „Lasni Petrolin“ steklenica 3 K in 1 K 50. Samo pristna, ako je v steklenici in ovojni karton viden firma P. Schmidbauera Schiffbauerei Laboratorij Salcburg — Bahnhof.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnat modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Popolna razprodaja

zaloge s pohištvom

pri trrdki

Puc & drug v ljubljanskem Kolizeju.

Slavno občinstvo se vlijudno opozarja, da se je pričela

vsled opustitve trgovine razprodaja zaloge po zelo znižanih cenah.

Zaloga obsega kompletne oprave za spalne in jedilne sobe v različnih slogih, različne kredence, otroške vozičke, likane in hladrane omare, postelje, nočne omarice, salonske mizice, kosarice za cvetlice, raznovrstne likane in z usajem preoblečene stole, stojala za cvetlice in knjige, otroške postelje, ter razno drugo leseno in železno opremo.

Krasni predmeti, pripravljeni za darila

takor: slike v okvirjih, preproge, fina zagrinjala, stóri, salonske garniture, predposteljne preproge itd.

Ne zamudite prilike!

Ante Bačić

Sušak-Reka

priporoča poleg svojega že dobro znanega skladišča vina še tudi svojo na nove in moderne urejene

tvornico likerja in jesiha, kuhanje in skladišče

•• rakije, slivovke, konjaka, ruma itd. ••

Osobito priporoča svoje specialitete

„Liker Bačić“ (non plus ultra) in „Jadran“

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebščin, vseh del koles (micklov) kakor tudi

umetniški ogenj

po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov, blokljev točno in solidno.

Cenovnik zastoj in pošiljke pošte.